

Bureau Endemica B.V.

OmgevingsScan Flora en Fauna

Beoordeling van effecten op wettelijk beschermde natuurwaarden

Herontwikkeling stationsgebied te Heemskerk

16 JUNI 2022

Bureau Endemica B.V.
Rapportnr.: ER-22.031
Auteur: [REDACTED]

Bureau Endemica BV
ECOLOGISCH ADVIES • ONDERZOEK • EDUCATIE

OmgevingsScan Flora en Fauna

Bronnenonderzoek en beoordeling potentiële effecten in het kader van de Wet natuurbescherming

Herontwikkeling stationsgebied te Heemskerk

Bureau Endemica BV

ECOLOGISCH ADVIES • ONDERZOEK • EDUCATIE

WWW.ENDEMICA.NL

Havinghastraat 66-L
1817 DA Alkmaar

Tel: 0645554586

Email: bureau@endemica.nl

© 2022 Bureau Endemica B.V./ Gemeente Heemskerk

DISCLAIMER

Bureau Endemica B.V., is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Endemica B.V.; opdrachtgever vrijwaart Bureau Endemica voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Endemica, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Colofon

In opdracht van:	Gemeente Heemskerk Postbus 1, 1960 AA Heemskerk
Productie:	Bureau Endemica B.V. Havinghastraat 66L, Alkmaar
Auteur(s):	██████████
Kwaliteitscontrole door:	██████████
Rapportnummer:	ER-22.031
Projectnummer:	EP-22.049
Datum:	16-6-2022
Plaats:	Alkmaar

DIT RAPPORT KAN GECITEERD WORDEN ALS:
Bobeldijk, K. (2022). OmgevingsScan Flora en Fauna; Herontwikkeling stationsgebied te Heemskerk. Bronnenonderzoek en beoordeling potentiële effecten in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport ER-22.031, Bureau Endemica B.V., Alkmaar.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Onderzoeksopgave.....	5
2	Beoordelingskader.....	6
2.1	Nationaal natuurbeleid	6
2.1.1	Omgevingswet	6
2.1.2	Gebiedsbescherming.....	6
2.1.3	Soortbescherming	9
2.2	Provinciaal natuurbeleid.....	11
2.2.1	Provinciale vrijstelling beschermde soorten.....	11
2.2.2	Provinciaal Beschermd Landschap.....	12
2.2.3	Natuurnetwerk Nederland	13
2.2.4	Ganzenfoerageergebieden.....	14
2.2.5	Stiltegebied	14
2.3	Gemeentelijk groenbeleid.....	15
2.3.1	Gedragscode Stadswerk.....	15
3	Methode	17
3.1	Soorten	17
3.1.1	Literatuur en Bronnenonderzoek	17
3.1.2	Veldbezoek	18
3.1.3	Verwerking	18
3.2	Gebieden	18
4	Beschrijving gebied en ingreep	19
4.1	Ligging plangebied en omgeving	19
4.2	Beschrijving plangebied en ecotopen	21
4.3	Geplande werkzaamheden.....	23
5	Beoordeling gebiedsbescherming	24
5.1	Natura 2000-gebieden.....	24
5.1.1	Stikstofberekening m.b.v. AERIUS-Calculator	25
5.2	Provinciaal Beschermd Landschap (BPL)	25

5.3	Natuurnetwerk Nederland	26
5.4	Ganzenfoerageergebied.....	27
5.5	Gemeentelijk groenbeleid.....	28
6	Aanwezigheid beschermde soorten.....	30
6.1	Vaatplanten	30
6.2	Vogels	31
6.2.1	Algemene broedvogels	31
6.2.2	Vogels met jaarrond beschermd nest	33
6.3	Grondgebonden zoogdieren.....	36
6.3.1	Juridisch zwaarder beschermde zoogdieren	36
6.3.2	Laag beschermde zoogdieren	37
6.4	Vleermuizen.....	39
6.4.1	Verblijfplaatsen	39
6.4.2	Potentiële vliegroutes en foerageergebieden.....	39
6.5	Reptielen	42
6.6	Amfibieën	42
6.7	Vissen	44
6.8	Overige soorten.....	44
7	Conclusie en Aanbeveling	45
7.1	Gebiedsbescherming	45
7.2	Soortbescherming	45
7.3	Overige aanbevelingen	47
8	Bronnenlijst	49
8.1	Literatuur.....	49
8.2	Websites	50
9	Bijlagen.....	51
	Bijlage I: Vrijgestelde soorten per provincie.....	51

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Heemskerk is voornemens om het gebied rondom het station Heemskerk te herontwikkelen. Het gaat hier o.a. over het bouwen van woningen, het herinrichten van de stationspleinen en het aanleggen van een verkeersverbinding onder het spoor. Hiertoe is een Omgevingsvergunning nodig. In §4.3 worden de werkzaamheden nader omschreven.

Wanneer bij ruimtelijke ontwikkelingen beschermde plant- of diersoorten in het geding kunnen zijn, dienen de plannen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De voorgenomen werkzaamheden zijn dan namelijk mogelijk in strijd met de Wet natuurbescherming. Bij de aanvraag van een Omgevingsvergunning vraagt de gemeente altijd om een Flora- en Faunaonderzoek. Daarom is door Bureau Endemica in opdracht onderzoek uitgevoerd naar aanwezige of te verwachten beschermde natuurwaarden binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten.

Vanaf 1 januari 2023 heeft iedereen in Nederland te maken met de Omgevingswet (OW) en tot die tijd met de Wet natuurbescherming (Wnb). De wet kent in het kader van de soortenbescherming geen vergunningstelsel. Uitgangspunt is dat de bepalingen als omschreven in de beschermingsregimes worden nageleefd. Met andere woorden; initiatiefnemers van projecten of activiteiten dienen ervoor zorg te dragen dat bij de uitvoering van deze projecten of activiteiten geen overtredingen van de verbodsbepalingen, die zijn vastgelegd ter bescherming van de soorten, ontstaan. Als er een activiteit voorgenomen is of plaatsvindt moet vooraf onderzoek worden uitgevoerd om vast te kunnen stellen of er sprake is of kan zijn van een overtreding van een van de verboden uit de beschermingsregimes. De grondslag voor dit onderzoek is gelegen in de Zorgplicht (Artikel 11.28 Bal Ow). De daarbij behorende onderzoeksplicht, bijvoorbeeld in de vorm van een onderzoek aan de flora en fauna, ligt bij de initiatiefnemer. Op basis van de resultaten van dit onderzoek dient vervolgens beoordeeld te worden of nader onderzoek noodzakelijk is.

1.2 Onderzoeksopgave

Bureau Endemica is gevraagd om een OmgevingsScan Flora en Fauna uit te voeren voor de herontwikkeling van het stationsgebied van station Heemskerk, om zodoende te bepalen of er mogelijke knelpunten zijn in relatie tot de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten, waar bij de geplande werkzaamheden rekening gehouden moet worden. Onder de Wet natuurbescherming heet dit QuickScan Flora en Fauna maar omdat voorliggend onderzoek ook geldig zal zijn onder de Omgevingswet wordt ter verduidelijking de term *OmgevingsScan Flora en Fauna* gebruikt. Bij mogelijke overtreding van de natuurwetgeving wordt beoordeeld of en hoe dit voorkomen kan worden (bijvoorbeeld door het treffen van mitigerende en/of compenserende maatregelen of het werken volgens een gedragscode) en welke vervolgstappen er nodig zijn. Dit rapport dient voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dat aan de Zorgplicht wordt voldaan. De OmgevingsScan Flora en Fauna betreft geen gerichte inventarisatie van soorten; het brengt in de eerste plaats in beeld welke (beschermde) soorten te verwachten zijn op basis van habitatgeschiktheid en bekende waarnemingen. Vervolgens wordt aangegeven welke van deze soorten (negatief) beïnvloed worden door de voorgenomen plannen.

2 BEOORDELINGSKADER

2.1 Nationaal natuurbeleid

In Nederland is de bescherming van belangrijke natuurwaarden vanaf 2017 wettelijk vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb). Deze wet regelt zowel de bescherming van soorten als de bescherming van gebieden en houtopstanden. Op 1 januari 2023 zal de huidige Wnb opgaan in de Omgevingswet (OW). De Wet natuurbescherming zal daarbij volledig komen te vervallen. De natuurzaken en natuurbescherming gaan vervolgens geregeld worden in de *Aanvullingswet natuur* (opname Wnb in Ow) en *Aanvullingsbesluit natuur* (uitwerking uitvoeringsregels en normen en administratieve regels Wnb in AMvB's Ow en in Or) die bij de OW horen. Grootste wijziging met betrekking tot natuurbescherming is de terminologie en stelselherziening; zo zijn veel onderdelen verdeeld over Ow, AMvB's en Or, zijn er bijv. géén verboden handelingen maar 'Natura 2000-activiteit' of 'flora- en fauna-activiteit' en géén 'nee-tenzij', maar 'ja-mits' principe.

2.1.1 Omgevingswet

Bij de nieuw omgevingswet gaat men van 26 wetten naar 1 wet fysieke leefomgeving. Onder fysieke leefomgeving vallen bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed. In de Omgevingswet wordt het belang van natuur dus als onderdeel van de fysieke leefomgeving geregeld. De (nieuwe) wet borgt de bescherming van natuurkwaliteiten, zoals aangewezen Natura 2000-gebieden en van (daar) in het wild voorkomende flora en fauna. Het is de bedoeling dat het huidige normenkader, de instrumenten en de bevoegdheidsverdeling voor het natuurbeschermingsrecht ongewijzigd overgaan in de Omgevingswet, zonder dat daarbij afbreuk wordt gedaan aan het beschermingsniveau zoals wij dat nu kennen. De overgang van de regels over de bescherming van de natuur geschiedt dus beleidsneutraal. Dit komt doordat een groot deel van de regels in de huidige Wet natuurbescherming direct voortvloeien uit Europese en internationale verplichtingen, zoals de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. De Omgevingswet moet ook aan die Europese en internationale verplichtingen voldoen.

Alle activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning (ex art. 2.1, eerste lid, onder a t/m h, ex art. 2.2 en ex art. 2.1, eerste lid, onder i, j^o art 2.2a Bor.) is vereist, kunnen samenlopen met handelingen waarbij ook een toestemming op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) nodig is. Daarbij gaat het om handelingen met gevolgen voor beschermd natuurgebieden (artikel 2.2aa, onder a Besluit omgevingsrecht) en/of handelingen met gevolgen voor beschermd plant- en diersoorten (artikel 2.2aa, onder b Besluit omgevingsrecht). Binnen de Omgevingsvergunning kunnen activiteiten afzonderlijk worden aangevraagd (art. 5.7 Ow). Bijvoorbeeld de omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit en voor een ontheffing flora- en fauna activiteit.

2.1.2 Gebiedsbescherming

Voor handelingen in strijd met de bescherming van Natura 2000-gebieden kan op grond van artikel 2.7, lid 2 Wnb een vergunning nodig zijn. Voor handelingen met betrekking tot de soorten bescherming kan op grond van artikel 3.3, lid 1 / artikel 3.8, lid 1 en/of artikel 3.10 Wnb een ontheffing nodig zijn. In dat geval moet de omgevingsvergunning ook betrekking hebben op het aspect natuur. Wanneer natuur aanhaakt bij de omgevingsvergunning dient de uitgebreide procedure gevolgd te worden. Via een

verzoek van de gemeente aan het bevoegd gezag wordt Wnb-toestemming gevraagd. Deze toestemming (verklaring van geen bedenkingen; kortweg vvgb) is een instemming van een ander bestuursorgaan voor het verlenen van de omgevingsvergunning. Zonder deze verklaring kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning niet verlenen. De wettelijke basis voor de verklaring van geen bedenkingen is artikel 2.27 Wabo. De plaanvrager (initiatiefnemer) kan er ook voor kiezen om een afzonderlijke toestemming bij het bevoegd gezag aan te vragen. De aanhaakplicht bij de omgevingsvergunning is niet van toepassing als voorafgaand aan de aanvraag om omgevingsvergunning al een aanvraag Wet natuurbescherming is ingediend. Hiervoor kan de reguliere Wabo-procedure gevolgd worden.

2.1.2.1 Stikstof

Voor een activiteit waarbij mogelijk stikstof terechtkomt in een Natura 2000-gebied, zoals het uitbreiden van een veehouderij, de nieuwbouw van woningen of industriële activiteit, kan sinds 2019 geen natuurvergunning meer aangevraagd worden via het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft nieuwe beleidskaders opgesteld zodat vergunningverlening weer kon worden hervat waarbij dit wel het geval was. Op 16 september 2019 kwam een nieuwe release van de AERIUS Calculator beschikbaar. Deze release was de eerste concrete stap om de toestemmingverlening te hervatten. Hierdoor konden projecten weer doorgang vinden, door met een berekening aan te tonen dat een activiteit niet tot een toename van depositie leidt. Er is dan namelijk geen toestemmingverlening vereist. Daarnaast werd het met de release van AERIUS Calculator weer mogelijk om vergunningen aan te vragen op grond van intern salderen. In Noord-Holland zijn de nieuwe beleidsregels stikstof, met 5 stappen (zie Figuur 1), vanaf 13 december 2019 van kracht. Op 28 maart 2022 was de release van de nieuwste versie van AERIUS Calculator (2021.0.5). In de Regeling natuurbescherming is voorgeschreven dat de nieuw(st)e versie gebruikt moet worden bij de toestemmingsverlening voor projecten. Het stikstofbeleid is echter aan voortdurende veranderingen onderhevig.

Figuur 1. Aan de hand van bovenstaand stappenplan kan vastgesteld worden of het project vergunningsplichtig is onder de Wnb en welke instrumenten gebruikt moeten worden (Bron: Provincie Noord-Holland).

Allereerst, stap 1, dient een *berekening* voor het uiteindelijke gebruik gemaakt te worden met de *AERIUS-reenmethode*. Op 1 juli 2021 zijn de Wet en het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering ingegaan. Eén van de veranderingen is dat voor de bouwsector een gedeeltelijke vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht geldt. Deze vrijstelling geldt voor het verrichten van een bouwactiviteit of een sloopactiviteit die het feitelijk verrichten van bouw- of sloopwerkzaamheden aan een bouwwerk betreft. De vrijstelling omvat ook de vervoersbewegingen die samenhangen met de werkzaamheden, zoals aan-

en afvoer van bouwmaterialen en bouw- en sloopafval, transport van werknemers en werktuigen van en naar de bouwplaats en de emissies van werktuigen op de bouwplaats (aggregaten, bouwmachines, baggervoertuigen et cetera). Voor de aanlegfase van een project hoeft daarom geen stikstofberekeningen meer gemaakt te worden. Echter voor een (veranderde) gebruiksfase is nog wel een berekening noodzakelijk. De uitstoot mag niet meer dan 0,00 mol/ha/jaar zijn.

Indien de uitstoot wel groter is dan 0,00 mol/ha/jaar, bestaat de mogelijkheid tot *intern salderen*; stap 2. De nieuwe situatie mag niet leiden tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden ten opzichte van de huidige situatie die is opgenomen in de vergunning. Binnen de bedrijfsvoering moet gecompenseerd worden door bijvoorbeeld enerzijds te stoppen met een activiteit zodat anderzijds een nieuwe activiteit kan starten. Een voorbeeld is het afbreken van bestaande woningen zodat energie neutrale woningen neergezet kunnen worden. Wanneer intern gesalderd wordt en daardoor geen toename van stikstofdepositie ontstaat op Natura 2000-gebieden, dan moet toch een natuurvergunning worden aangevraagd. Deze is echter verleenbaar.

Als uit de AERIUS-berekening blijkt dat het project leidt tot tijdelijke en/of zeer geringe stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, dan is een *Ecologische Voortoets* mogelijk; stap 3. Met deze toets kan worden bepaald of de verwachte depositie negatieve effecten zal hebben op het beschermde habitatype in Natura 2000-gebieden. Als een negatief effect in een nieuw project kan worden uitgesloten, dan is een natuurvergunning niet nodig. Als u rekening houdt met intern salderen moet er wel een natuurvergunning worden aangevraagd.

Als significant negatieve effecten door stikstofdepositie niet kunnen worden uitgesloten, moet er getoetst worden of de kans bestaat op aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze gebieden. Hierbij moet beoordeeld worden of de stikstofdeposities een risico vormen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen zoals deze voor elk Natura 2000-gebied zijn bepaald. Hiervoor wordt een *Ecologische Passende Beoordeling* opgesteld (stap 4). Als de conclusie van de passende beoordeling is dat er geen risico bestaat op aantasting van natuurwaarden, kan de natuurvergunning door het bevoegd gezag (meestal Gedeputeerde Staten) worden verleend. Het is ook mogelijk om de negatieve effecten van een project te compenseren met de positieve effecten van het (gedeeltelijk) intrekken van de vergunning van een ander project. Dat heet extern salderen. Voor extern salderen gelden strenge voorwaarden. Zo moet een project daadwerkelijk stoppen en wordt er 30% afgenomen van de vergunning die wordt overgedragen, ten behoeve van de natuur. Saldo-gevende bedrijven mogen de stikstofemissieruimte van bestaande stallen of hallen volledig overdragen aan saldo-nemende bedrijven die daarvan dus 70% van mogen gebruiken voor nieuwe ontwikkelingen, ook als deze gebouwen geheel of gedeeltelijk leeg staan.

Tenslotte kan een *ADC-toets* uitgevoerd worden (stap 5). Voor deze toets ligt de drempel hoog. Er moet voor het project sprake zijn van ontbreken van Alternatieven, het bestaan van Dwingende reden van groot openbaar belang en de schade aan kwetsbare habitatype moet men Compenseren door de aanleg van nieuwe natuur binnen of buiten de huidige Natura 2000-gebieden. Als het project de toets doorstaat, kan het doorgaan ondanks de stikstofuitstoot die het veroorzaakt.

Het *Programma Aanpak Stikstof* is in de Omgevingswet vastgelegd in 14 verschillende artikelen. Inhoud PAS, maatregelen en onderbouwingen staan in Artikel 4.27 Bkl en Artikel 3.15 e.v. De gemeentelijke PAS valt onder artikel 4.32 Bkl.

2.1.3 Soortbescherming

De natuurbescherming kent drie beschermingsregimes; beschermingsregime soorten *Vogelrichtlijn*, *Habitatrichtlijn* en *overige soorten*. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen. Een aantal soorten zijn beschermd ongeacht of de soorten binnen of buiten beschermde natuurgebieden aanwezig zijn. Voor overtreding van verbodsbepalingen (zie Tabel 1) is een ontheffing noodzakelijk.

Voor een aantal soorten in de categorie '*overige soorten*' (Wnb §3.3) geldt een provinciale vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen (Provincie Noord-Holland, 2016). Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud (zie Tabel 4 in H9). Het betreffen algemeen voorkomende amfibieën en zoogdieren van de voormalige Flora- en faunawet tabel 1. Vrijgestelde soorten worden niet behandeld, maar de in Noord-Holland niet-vrijgestelde soorten, zoals de kleine marterachtigen, wel.

Tabel 1. Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn Wnb § 3.1, Ow Artikel 11.38 t/m 11.41 Bal.	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn Wnb § 3.2, Ow Artikel 11.47 t/m 11.49 Bal.	Beschermingsregime 'overige soorten' Wnb § 3.3, OW artikel 11.55 Bal.
Wnb Art. 3.1 lid 1. Ow Art 11.38 lid 1a Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Wnb Art. 3.5 lid 1, Ow Art 11.47 lid 1a Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Wnb Art. 3.10 lid 1a, Ow Art 11.47 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Wnb Art. 3.1 lid 2, Ow Art. 11.38 lid 1b Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Wnb Art. 3.5 lid 4, Ow Art 11.47 lid 1d Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Wnb Art. 3.10 lid 1b, Ow Art 11.47 lid 1ab Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Wnb Art. 3.1 lid 3 Ow Art. 11.38 lid 1c Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Wnb Art. 3.5 lid 3, Ow Art 11.47 lid 1c. Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Wnb Art. 3.1 lid 4 en lid 5, Ow Art. 11.38 lid 1d en lid 3. Het is verboden vogels opzettelijk testoren, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Wnb Art. 3.5 lid 2, Ow Art 11.47 lid 1b. Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Wnb Art. 3.5 lid 5, Ow Art 11.47 lid 1e. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Wnb Art. 3.10 lid 1c, Ow Art 11.47 lid 1c. Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Een beperkt aantal vogelsoorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Hun nesten zijn daarom jaarrond beschermd. De Lijst van '*jaarrond beschermde vogelnesten*' is verdeeld in vijf categorieën:

1. Nesten van de Steenuil die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders (Roek, Gierzwaluw en Huismus) die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en beperkt beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en beperkt beschikbaar. Van de vijf soorten broeden de Slechtvalk, Grote gele kwikstaart en Ooievaar zeer tot tamelijk zelden in Noord-Holland.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. Van de zeven soorten broeden de Boomvalk, Buizerd, Havik, Sperwer en Ransuil in Noord-Holland.
5. Tot deze categorie behoren vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Tot de categorie 5 behoren momenteel 34 vogelsoorten, waarvan het overgrote deel ook broedt in Noord-Holland. De Draaihals, Tapuit, Brilduiker, Glanskop en Hop broeden echter zeer zeldzaam in Noord-Holland. Daarentegen behoren tot de lijst ook enkele (zeer) algemene soorten, te weten de Ekster, Zwarte kraai, Koolmees en Pimpelmees. Andere (minder algemene) soorten die tot de categorie 5 behoren zijn de Spreeuw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Oeverzwaluw, IJsvogel, Blauwe reiger, Groene specht, Zwarte specht, Grote- en Kleine bonte specht, Bosuil, Torenvalk, Bonte- en Grauwe vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Zwarte mees, Gekraagde en Zwarte roodstaart. De soorten uit categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Sinds 2017 is niet langer elke verstoring van een vogel verboden, maar enkel een verstoring die van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (blz. 147 Memorie van Toelichting). Echter, vogelsoorten genoemd in de conventie van Bern zijn voornamelijk zwaarder beschermd. Hieronder vallende ook algemene vogelsoorten die in het plangebied kunnen voorkomen zoals Koolmees, Pimpelmees en Winterkoning.

2.1.3.1 Zorgplicht en Rode lijst-soorten

In de Ow is, evenals in de Wnb het geval was, ook een specifieke zorgplicht (Artikel 11.28 Bal Ow) vastgelegd. Deze plicht geldt bij alle omgevingsvergunningsaanvragen. Speciale aandacht gaat daarbij niet alleen uit naar vogels en soorten genoemd onder de Habitatrichtlijn, maar ook naar Rode Lijst-soorten. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt de Zorgplicht in dat voorafgaand aan het verrichten van een activiteit nagegaan moet worden of er beschermde en Rode-lijst soorten aanwezig kunnen zijn. Tevens moet gekeken worden of voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig zijn op en rond de planlocatie. Vervolgens wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor deze soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten. Als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten wordt nagegaan welke gevolgen de activiteiten hierop hebben. Er dienen vervolgens

passende preventieve maatregelen te worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen. Tijdens en na het verrichten van de voorgenomen activiteiten dient te worden nagegaan of de getroffen maatregelen het beoogde effect heeft. De activiteit dient te worden gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet kunnen worden voorkomen. Indien het staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is dienen passende herstelmaatregelen te worden getroffen.

2.2 Provinciaal natuurbeleid

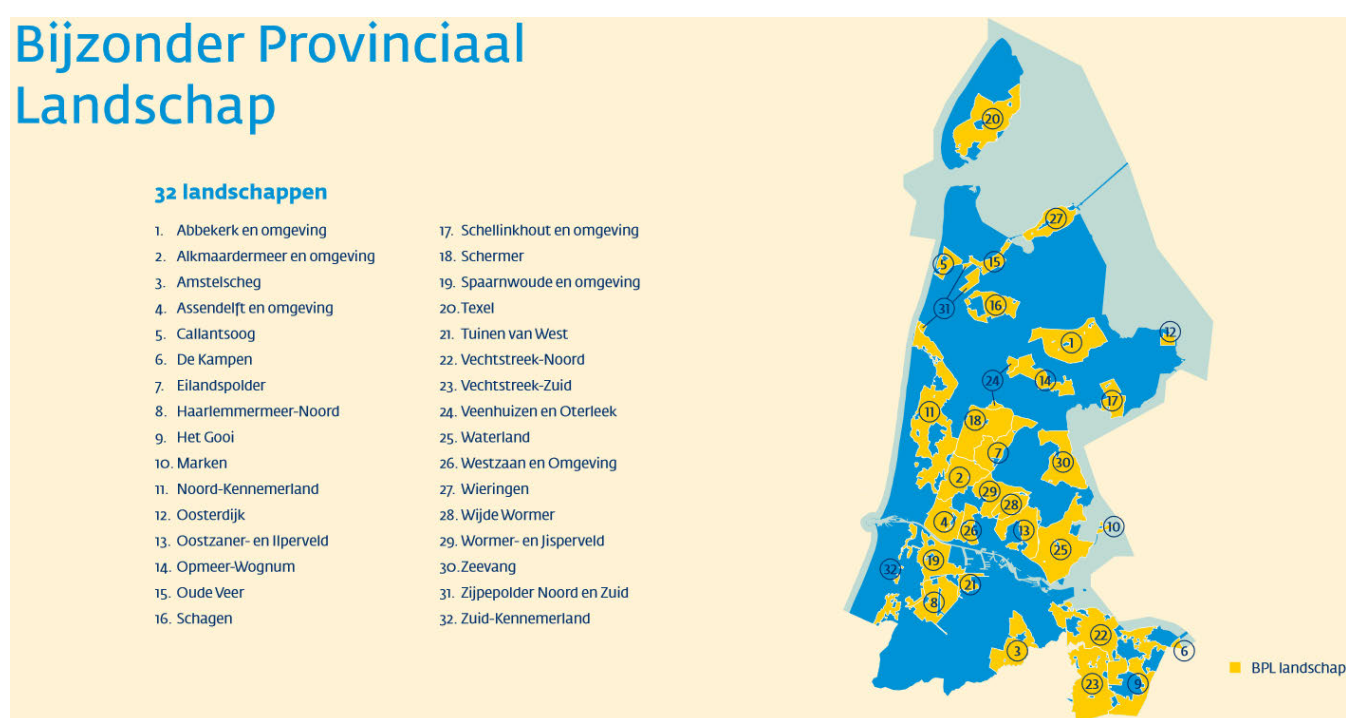
In Noord-Holland zijn honderden waardevolle natuurgebieden, landschappen en wateren, waarvan er 19 door de EU worden beschermd. Ze variëren van bos, heide, duinen, veenweiden en polders tot water, zoals de Waddenzee en het IJsselmeer. Binnen deze provinciale 'groenstructuur' verbindt de provincie natuurgebieden, creëert en verwerft ze nieuwe gebieden en beschermt de provincie gebieden, dieren en planten tegen ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Het belang van biodiversiteitsherstel is vastgelegd in de Omgevingsvisie NH2050 (Provincie Noord-Holland, 2018) – waarin biodiversiteit één van de zeven kernopgaven is voor de komende decennia – en in het provinciale coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' (Coalitie, 2019), waarin onder andere een forse ambitie is verwoord voor de afronding van het Natuurnetwerk Nederland en verbetering van de waterkwaliteit. Wat Provincie Noord-Holland hiervoor doet is weergegeven in het Programma Natuurontwikkeling (Provincie Noord-Holland, 2019b). Het provinciaal beleid is vooral gericht op de Omgevingswet (Artikel 2.18, lid 1 sub g), de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) inclusief de natuurverbindingen, het stimuleren van natuurinclusieve landbouw, faciliteren van Nationale Parken en het realiseren van recreatieve verbindingen. Zoals in de Omgevingsvisie is aangegeven, kijken ze ook steeds meer buiten deze onderwerpen om naar kansen om biodiversiteit te herstellen en versterken. Voor toepassing van de graadmeter recente natuurkwaliteit in Noord-Holland is een soortselectie uitgevoerd, gericht op het samenstellen van een representatieve set soorten, die een goed beeld geeft van de trends in biodiversiteit voor de afzonderlijke onderdelen binnen een ecosysteem in Noord-Holland. Voor de biodiversiteitsgraadmeter Noord-Holland wordt in totaal gebruik gemaakt van 415 soort-cosysteemcombinaties.

2.2.1 Provinciale vrijstelling beschermde soorten

Naast de strikte beschermingsregimes die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn gelden, kent de wetgeving een beschermingsregime voor 'overige soorten' (Art. 11.55 Bal Ow). Het is nodig om deze soorten bij wet aan te wijzen, omdat zij niet voldoende worden beschermd door enkel de Zorgplicht. De gemiddelde populatieomvang Rode Lijst-soorten is in de provincie Noord-Holland in 2013 gedaald tot 25% van het niveau ten opzichte van 1990. Dit beschermingsregime is echter minder strikt dan de twee andere categorieën. Provincies hebben dan ook het recht om af te wijken van de lijst van "*overige soorten*" daarom geldt binnen de Wet natuurbescherming voor deze soorten een provinciale vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen (Provincie Noord-Holland, 2016). Het betreft algemeen voorkomende amfibieën en zoogdieren van de voormalige Flora- en faunawet tabel 1. De volledige lijst met vrijgestelde soorten per provincie is te zien in Tabel 4 van H9. Vrijgestelde soorten worden in deze rapportage niet behandeld, maar de in Noord-Holland niet vrijgestelde soorten, zoals bijvoorbeeld de kleine marterachtigen, wel. Mogelijk dat onder de Ow een gewijzigde vrijstellingslijst komt, maar deze is momenteel nog niet bekend.

2.2.2 Provinciaal Beschermd Landschap

In Noord-Holland zijn 32 gebieden aangewezen als ‘*Bijzonder Provinciaal Landschap*’ (BPL). Dit zijn landschappen die beschermd worden (Artikel 2.44 lid 5 Ow) vanwege hun bijzondere eigenschappen en waarde voor mens en dier. Het BPL is een beschermingsregime binnen de Omgevingsverordening NH2020, bedoeld om de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland te beschermen. Per landschap is aangegeven welke ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische of aardkundige waarden aanwezig zijn. Dit noemen we de ‘kernkwaliteiten’ van het landschap. De kernkwaliteiten van de landschappen die in het BPL zijn vastgelegd, zijn bijvoorbeeld weidevogelleefgebieden, die tot voor kort nog in de provinciale structuurvisie begrensd en via de provinciale ruimtelijke verordening (PRV) beschermd werden. Andere voorbeelden van kernkwaliteiten naast het leefgebied voor weidevogels, zijn ook waterlopen en verkavelingsvormen in oude polders, de openheid en de vergezichten in het landschap of een bijzondere opbouw van de ondergrond. De kernkwaliteiten van een BPL mogen niet worden aangetast. De begrenzing van de BPL-gebieden is gebaseerd op de grenzen van de voorgaande beschermingsregimes (PRV en PMV) en landschappelijk logische grenzen.

Figuur 2: Bijzonder Provinciale Landschappen in Noord-Holland (Bron: Provincie Noord-Holland).

Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk in BPL, zolang ze de kernkwaliteiten niet aantasten. Denk aan fietspaden, energievoorzieningen, kleinschalige woningbouw (tot 11 woningen) of bouwwerken met een oppervlak van minder dan 500 m². Plannen voor ontwikkelingen die hier buiten vallen, tasten het bijzondere landschap aan. Uitvoering van die plannen kan alleen als het van groot openbaar belang is en als er kan worden aangetoond dat er geen andere mogelijkheden zijn. Tevens moet de schade aan het landschap dan worden gecompenseerd. In BPL gebieden is er ten opzichte van de voorgaande regimes (PRV/PMV) meer afwegingsruimte voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen.

2.2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het *Natuurnetwerk Nederland* (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het NNN draagt bij aan het bereiken van de hoofddoelstelling van het Nederlandse natuurbeleid, namelijk: 'Natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving'. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status van het NNN niet verankerd in de natuurwetgeving maar is planologisch verankerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012) en op provinciaal niveau in de Provinciale Structuurvisie en bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening (Provincie Noord-Holland, 2019a). De aanwijzing gebeurt volgens Artikel 2.44 lid 2 Ow. De criteria en eisen voor aanwijzingsbesluit staan in Artikel 3.25 en 3.26 Bkl Ow. De wezenlijke kenmerken en waarden in Artikel 7.7 Bkl Ow.

Voor ruimtelijke ingrepen in of nabij het NNN geldt het “nee, tenzij” principe. Dit houdt in dat ingrepen waarbij de oppervlakte of de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN significant worden aangetast, in principe niet zijn toegestaan, tenzij het een groot openbaar belang dient én er geen alternatieven zijn buiten het gebied dat deel uitmaakt van het NNN. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht. Het NNN-beleid is provinciaal geregeld en heeft in Noord-Holland geen externe werking. Daardoor is dit beleid alleen van toepassing op activiteiten die verricht worden in het natuurgebied zelf. Het plangebied zelf vormt geen onderdeel van het NNN.

Figuur 3: Faunapassages kunnen zorgen voor het blijvend functioneren van het NNN.

2.2.4 Ganzenfoerageergebieden

Om de schade door overwinterende ganzen en Smienten aan de landbouw te beperken, en tegelijkertijd de duurzame instandhouding van deze soorten te waarborgen heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) ca. 80.000 ha foerageergebied aangewezen voor Kolgans, Grauwe gans, Brandgans, Kleine rietgans en voor de Smient. Deze foerageergebieden moeten zoveel mogelijk binnen het NNN liggen. In de foerageergebieden moet zo weinig mogelijk verstoring zijn en voldoende voedsel voor de ganzen worden aangeboden. De Provincies begrenzen de foerageergebieden.

2.2.5 Stiltegebied

Op grond van de Wet Milieubeheer kunnen provincies stiltegebieden aanwijzen. In Noord-Holland heeft de Provincie in 1987 41 stiltegebieden aangewezen, die zijn opgenomen in de Provinciale Milieuverordening (PMV). In de ogen van de provincie is het van belang het stiltegebiedenbeleid in samenhang met andere beleidsvelden te bezien en te combineren met het behouden en/of versterking van andere waarden van gebieden. Dit kan ook gezien worden als een zekere vorm van benutting. Bijvoorbeeld de ecologie-natuur waarden, de good practices op het gebied van beheer van natuurgebieden. Ook geeft de provincie aan dat bij de echt stille stiltegebieden geen aantasting van de stilte wordt toegestaan (NM, 2017).

Stiltegebieden zijn gedefinieerd als gebieden waarin de geluidbelasting door toedoen van menselijke activiteiten zo laag is, dat de in dat gebied heersende natuurlijke geluiden niet of nauwelijks worden gestoord (Wet geluidshinder, Staatsblad 1979). Het woord 'stilte' betekent hierbij dus niet dat er geen geluid in het gebied waarneembaar is, maar staat voor de afwezigheid van storende, voor de omgeving vreemde geluiden. Stiltegebieden zijn van belang voor de rustzoekende recreant en de flora en fauna in de natuur. Activiteiten die de geluidsbelasting negatief beïnvloeden, zijn niet meer mogelijk in het gebied dat als stiltegebied is aangewezen. Gebiedseigen geluiden, zoals die van de landbouw, zijn hiervan uitgesloten. Onder 'stil' worden geluiden verstaan die tussen de 35 en 40 decibel liggen. Ook kan worden gesteld dat een gebied 'stil' is als de lange perioden met natuurlijke geluiden overheersen tot de perioden met niet-natuurlijke geluiden. Ransdorp vormt samen met Holysloot en Durgerdam onderdeel van zo'n stiltegebied. Het gebied is een locatie voor fiets- en wandelrecreatie.

Het stiltegebieden beleid ligt vast in de Provinciale Milieuverordening (PMV) van de provincie Noord-Holland (art. 4.1.1.- art. 4.3.3.). In de PMV zijn de 39 stiltegebieden aangewezen. Tevens is een algemeen zorgplicht artikel opgenomen en zijn gedragsregels (verbodsbepalingen, vrijstellingen) opgenomen. Van de gedragsregels mag met een ontheffing van GS worden afgeweken. Volgens de provinciale Notitie "Herijking Stiltebeleid Noord-Holland" (22 mei 2012) worden er jaarlijks slechts enkele ontheffingen aangevraagd. De verboden, gesteld in artikel 4.3.1, gelden niet voor een activiteit die rechtstreeks verband houdt met de bouw of het onderhoud van gebouwen.

2.3 Gemeentelijk groenbeleid

Het Groenbeleidsplan 2019 beschrijft de visie en ambitie op het (openbare) groen in de gemeente Heemskerk voor de komende jaren. Groen in Heemskerk is essentieel voor een duurzame, gezonde en prettige omgeving. Daarom wordt door gemeente Heemskerk gezocht naar kansen voor extra vergroening. Als groen moet verdwijnen, dan wordt dit ergens anders gecompenseerd. Tevens wordt ruimte gegeven aan tijdelijke natuur. Met name pionierssoorten hebben hier baat bij. Door het begrazen met schapen worden de braakliggende terreinen natuurlijk beheerd. Dit komt de (tijdelijke) natuur ten goede. Tolhek is een voorbeeld waar ruimte wordt gegeven aan tijdelijke natuur. Bij nieuwbouw, renovatie, projectontwikkeling of planvorming wordt aandacht gegeven aan het uitgangspunt natuurinclusief bouwen. In hoofdlijn zet de Gemeente Heemskerk in op:

1. Behouden van aanwezig groen.
2. Vergroenen van de buitenruimte, onder meer voor een klimaatbestendige gemeente.
3. Compenseren van groen dat verdwijnt.
4. Inzetten op natuurvriendelijk beheren van het groen.
5. Vergroten groenbewustzijn en participatie vanuit de samenleving.
6. Verhogen biodiversiteit.

Gemeente Heemskerk heeft meerdere ambitie als het gaat om hun groenbeleid. Ten eerste zetten ze in op het openbaar groen dat van goede kwaliteit moet zijn en vakkundig en natuurvriendelijk beheerd moet worden. Daarnaast ambiëren ze dat het groen uitnodigt tot bewegen, ontspannen en ontmoeten. Daarvoor willen ze groen inzetten dat bijdraagt aan frisse schone lucht en zorgt voor rust en onthaasting. Tevens geeft gemeente Heemskerk biodiversiteit een plek in het openbaar groen door o.a. een natuurvriendelijke inrichting van oevers, de bescherming van wilde orchideeën in de gemeente (onder andere door een aangepast beheer), het langdurige monitoring van biodiversiteit, het stimuleren van natuurinclusief bouwen en bij plantkeuze en beheer van openbaar groen rekening te houden met wilde bijen en andere bestuivende insecten. Tot slot wil Heemskerk een klimaatbestendige gemeente zijn en zet groen ingerichte buitenruimte en bomen in.

2.3.1 Gedragscode Stadswerk

Sinds september 2020 werken gemeenten volgens de 'Gedragscode soortenbescherming voor gemeenten' (Figuur 4). Deze is ook geldig onder de nieuwe Ow.

In zowel de Wnb als de Ow staan verbodsbepalingen om inheemse planten en dieren te beschermen. Met een goedgekeurde gedragscode geldt een vrijstelling van deze verbodsbepalingen als werkzaamheden volgens een goedgekeurde gedragscode plaatsvinden. Het gaat om werkzaamheden voor bestendig gebruik, voor bestendig beheer of onderhoud van infrastructuur en voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Nieuw is de uitgebreide maatregelencatalogus met heel concrete richtlijnen. Deze gedragscode is bedoeld voor alle Nederlandse gemeenten. Door een college- of raadsbesluit kan deze van toepassing worden verklaard. In dit besluit kunnen ook aanvullende voorwaarden worden geformuleerd om de gedragscode het gewenste specifiek lokale karakter te geven.

Hoe deze gedragscode te gebruiken in 10 stappen?

- 1.** Bepaal of de voorgenomen werkzaamheid onder het inzetbereik van deze gedragscode valt, zie § 1.1, § 1.2, § 1.3 en § 2.2.
- 2.** Zet voor elke stap in het werkproces passende deskundigheid in, zie § 2.3.
- 3.** Bepaal welk onderdeel van de gedragscode gevolgd dient te worden, zie § 2.4.

Vervolg per onderdeel (Ruimtelijk ontwikkeling of inrichting (zie hoofdstuk 3 en 4) **OF** Bestendig beheer of onderhoud (zie hoofdstuk 5 en 6)):

- 4.** Bepaal of de gedragscode nodig is, zie § 3.2 of § 5.2.
- 5.** Bepaal de mate van zorgvuldig handelen: voorkomen of beperken van nadelige effecten op soorten, zie § 3.3 en § 3.4 of § 5.3 en § 5.4.
- 6.** Werk de aanpak uit tot een plan van aanpak op hoofdlijnen, zie § 3.4.4 en § 3.5 voor RO en § 5.4.4 en § 5.5 voor BB.
- 7.** Meld² de inzet van de gedragscode bij het bevoegd gezag.
- 8.** Werk voor de start van de uitvoering het plan van aanpak technisch uit, zie § 3.6 en § 5.6.
- 9.** Realiseer het project aantoonbaar op basis van het plan van aanpak.
- 10.** Bewaar het project- of contractdossier met het volledige plan van aanpak en bijhorende informatie in elk geval 5 jaar.

Figuur 4: Overzicht hoe de nieuwe gedragscode Soortenbescherming voor Gemeenten te gebruiken.

3 METHODE

De OmgevingsScan Flora en Fauna is een effectbeoordeling die de mogelijke gevolgen van de Natuurwetgeving op het project inzichtelijk maakt en adviseert hoe te handelen in lijn met de Natuurwetgeving. Het betreft een verkennende toetsing van het project aan de Wet natuurbescherming. Met deze toetsing zal duidelijk worden hoe deze ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming. Indien uit onderzoek blijkt dat de voorgenomen activiteiten geen schade toebrengen aan natuurwaarden of overtredingen van de wet veroorzaken, kunnen de ontwikkelingen zonder beperking van start gaan en zijn vervolgstappen niet nodig. Wanneer na het uitvoeren van de OmgevingsScan Flora en Fauna risico op schade en/of overtreding niet uitgesloten kan worden, zal een soortgericht vervolgonderzoek naar desbetreffende soorten geadviseerd worden. De ruimtelijke ontwikkelingen kunnen doorgaans na het verkrijgen van een ontheffing of vergunning en het nemen van mitigerende maatregelen alsnog plaatsvinden.

De OmgevingsScan Flora en Fauna bestaat uit de volgende activiteiten:

- ✓ Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten in het plangebied.
- ✓ Een veldbezoek waarbij de locatie wordt beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden o.a. aanwezige gebouwen, bomen en andere vegetatie beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde vogelnesten maar ook voor vaste rust- en verblijfplaatsen van zoogdieren, amfibieën, reptielen etc. Er dient nauwgezet gekeken te worden of er invlieg- en uitvliegopening zijn, of er (potentiële) hangplekken zijn (locatie en aantal) in spouwmuren, gevelbetimmering, op zolders etc. en wat de ligging is van de objecten ten opzichte van het omliggende vleermuislandschap.
- ✓ Voor de aangetroffen zwaardere beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- ✓ Een inschatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- ✓ Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabijgelegen beschermde natuurgebieden ([Natura 2000-gebieden](#)), Natuurnetwerk Nederland ([NNN](#)), Bijzonder Provinciaal Landschap ([BPL](#)) en het [Ganzenfoerageergebied](#). Hiertoe wordt onder meer gebruik gemaakt van [GeoApps Noord-Holland](#).

3.1 Soorten

3.1.1 Literatuur en Bronnenonderzoek

Voor een actueel overzicht van de aanwezigheid van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming zijn diverse verspreidingsatlassen, de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de effectenindicator soorten van het Ministerie van LNV, en diverse websites van de PGO's (Particulier Gegevensbeherende Organisaties) en Waarneming.nl bezocht voor recente waarnemingen en actuele verspreidingskaarten. Hierbij is gelet op waarnemingen binnen en nabij het plangebied. Dit is van belang voor mobiele soorten, zoals vleermuizen en broedvogels met jaarrond beschermde nesten, of voor soorten waarvan de verspreiding niet volledig bekend is. Hierbij is gekeken naar waarnemingen in de

afgelopen 10 jaar (2012-2022). Vervolgens is een interpretatie gedaan met betrekking tot de aard en de waarde van de waarnemingen (bijvoorbeeld foeragerend, overwinterend, trekkend, overvliegend of verblijvend). Ook is gekeken naar de onderzoeksinspanning en de (verwachte) volledigheid van de waarnemingen en de kans dat de situatie ter plaatse veranderd is.

3.1.2 Veldbezoek

Het plangebied is op dinsdag 10 mei 2022 uitgebreid onderzocht door twee ter zake kundige medewerkers van Bureau Endemica. Tijdens het veldbezoek¹ (20:00-21:00, 14°C, ZZW 2 Bft) is aandacht besteed aan de beschermde soorten binnen de actuele Natuurwetgeving en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten en weidevogels. De objecten en de omgeving zijn o.a. visueel geïnspecteerd op aanwezigheid van broedvogels met jaarrond beschermde nesten, geschikte openingen als vaste verblijfplaats voor vleermuizen en naar rust- en verblijfplaatsen van grondgebonden, beschermde zoogdieren zoals marterachtigen. In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en expert judgement wordt vervolgens een uitspraak gedaan over (mogelijk) aanwezige beschermde soorten.

3.1.3 Verwerking

Met behulp van analyse en expertkennis is op basis van de verzamelde gegevens en de aangetroffen biotopen, een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied. Op grond van de plannen is een korte effectbeoordeling gemaakt van de plannen op de te verwachten soorten. Als negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten, wordt aangegeven of specifieke maatregelen moeten en kunnen worden genomen en/of ontheffing dient te worden aangevraagd.

3.2 Gebieden

Op de gebiedendatabase van de AERIUS-calculator is gekeken in hoeverre het plangebied is gelegen binnen of nabij de begrenzing van (Europees) beschermde gebieden (Natura 2000).

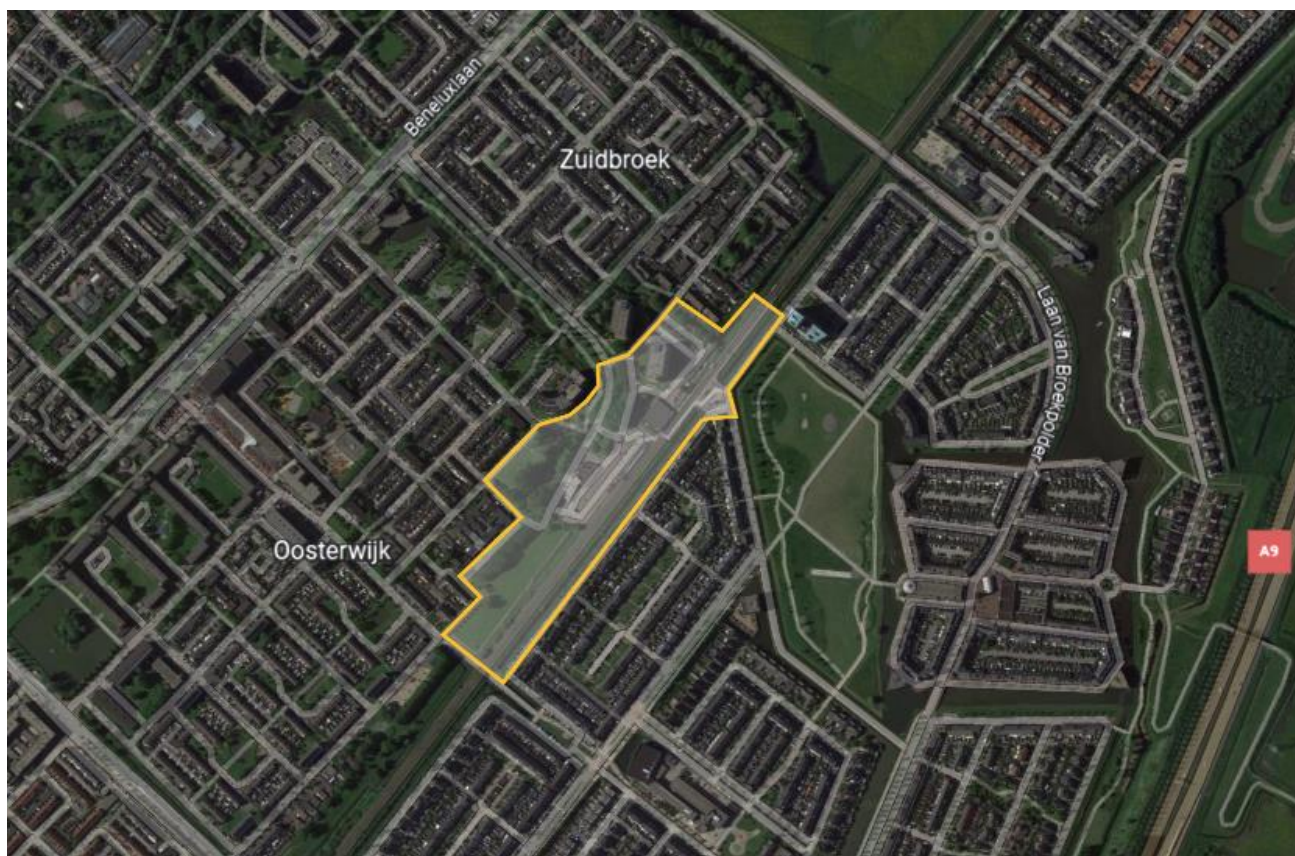
Aan de hand van Provinciale of gemeentelijke informatie, toegankelijk via internet, is bekeken of het plangebied gelegen is in andere relevante beschermde gebieden, zie bijvoorbeeld in Geoapps Noord-Holland. Als dit het geval is, wordt bekeken of negatieve effecten te verwachten zijn en of nadere toetsing noodzakelijk is

¹ *Veldonderzoek is altijd een momentopname. Bureau Endemica waarborgt dat het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers en met methoden die voldoen aan de door het bevoegd gezag vereiste voorwaarden. Bureau Endemica is niet aansprakelijk voor validatie van waarnemingen van soorten door derden en voor waarnemingen die na afronding van de studie bekend worden gemaakt.*

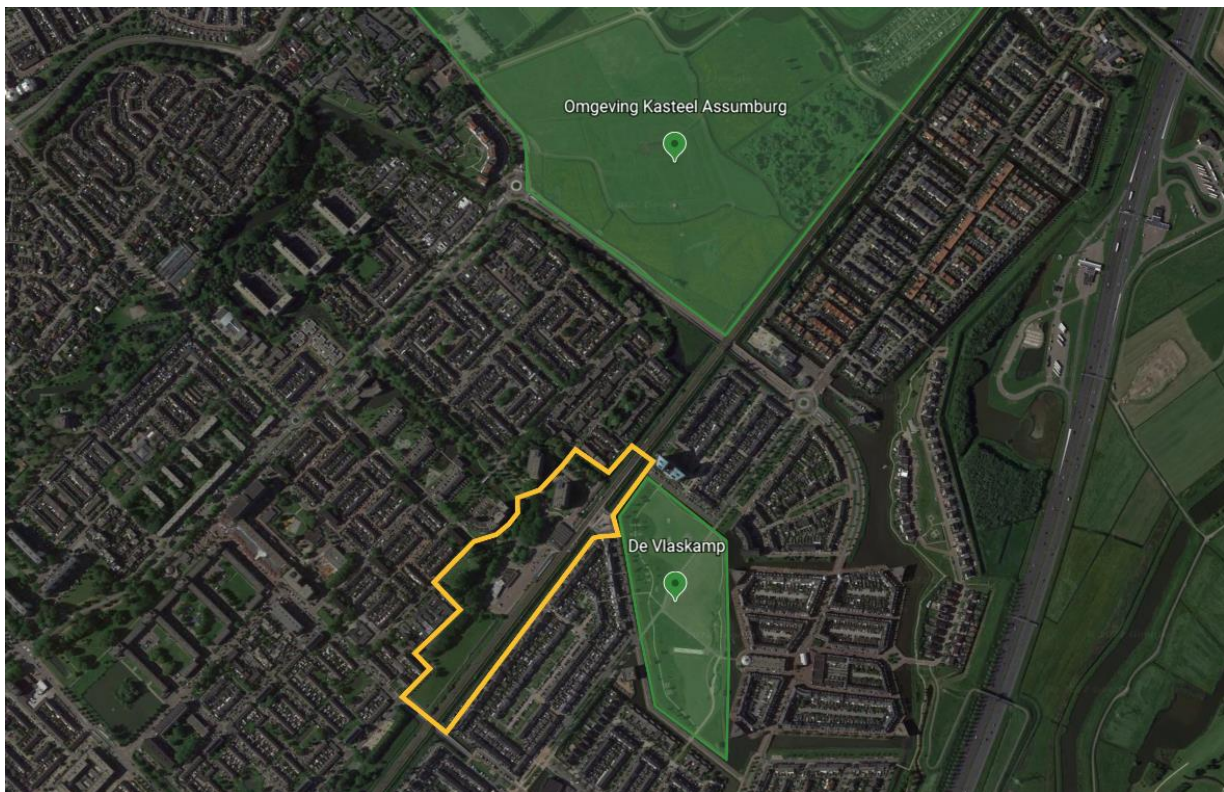
4 BESCHRIJVING GEBIED EN INGREEP

4.1 Ligging plangebied en omgeving

Het plangebied is gelegen in de woonwijk Oosterwijk wat behoort tot de gemeente Heemskerk. De wijk heeft ruim 2500 inwoners en wordt vooral gekenmerkt door veel galerijflats en rijen eengezinswoningen, waarvan het grootste gedeelte uit de jaren zestig stamt. Het station en omringende stationsgebied van Heemskerk bevindt zich aan een van de meest zuidelijke uiteinden van Heemskerk, en het plangebied grenst daarom dicht aan het nabijgelegen Beverwijk. Op ongeveer 700 meter ten oosten van het plangebied ligt de autosnelweg A9. Circa 1.1 kilometer ten zuidoosten van het plangebied gaat de A9 over in de A22, de autosnelweg die via de Velsertunnel onder het Noordzeekanaal doorgaat. Op een afstand van circa 250 meter in noordelijke richting ligt een gebied met veel groen en/of een groene uitstraling. Hier zijn o.a. het terrein van voormalig Kasteel Oud Haerlem en Kasteel Assumburg te vinden, evenals een volkstuinvereniging, sportvelden en een stadspark. Op circa 900 meter ten zuiden van het plangebied, aan de andere kant van de A22, bevindt zich het Aagtenpark. Aan de oostzijde van de A9 kenmerkt het landschap zich naast een dunne groenstrook vooral door agrarische percelen en een golfbaan.

Figuur 5: Ligging van plangebied (geel omkaderd) en nabije omgeving.

Figuur 6: Globale ligging plangebied (geel omkaderd) en wijde omgeving, met nabijgelegen parken aangegeven met een groene omkadering.

WIJKPARK DE VLASKAMP

Wijkpark de Vlaskamp is een (ondergronds) archeologisch monument, geëerd met een groot park (circa 6,5 ha) in het midden van de wijk. Aan het begin van de eeuwwisseling werd door de gemeenten Heemskerk en Beverwijk het gebied aangewezen als plangebied voor een VINEX-wijk met rond de 3.500 woningen. In de startfase van de wijkontwikkeling kwam al snel naar voren dat het gebied een rijke cultuurhistorie heeft met een schat aan archeologische informatie in de ondergrond. Er werden onder andere een offerplaats gevonden daterend tussen de 6^e en 7^e eeuw, maar ook een grote hoeveelheid vlas. In de Broekpolder is zelfs het oudste stukje vlas van Nederland gevonden. Tevens de reden dat het park gelegen in de wijk de naam "Vlaskamp" draagt. Het is een archeologisch monument en dus mag er niet dieper gegraven worden dan de bouwvoor. Door het ophogen van enkele delen van het park was het mogelijk om bomen in het park te planten. In het park zijn tot nu toe geen zwaardere beschermde of zeldzame plant- en diersoorten waargenomen.

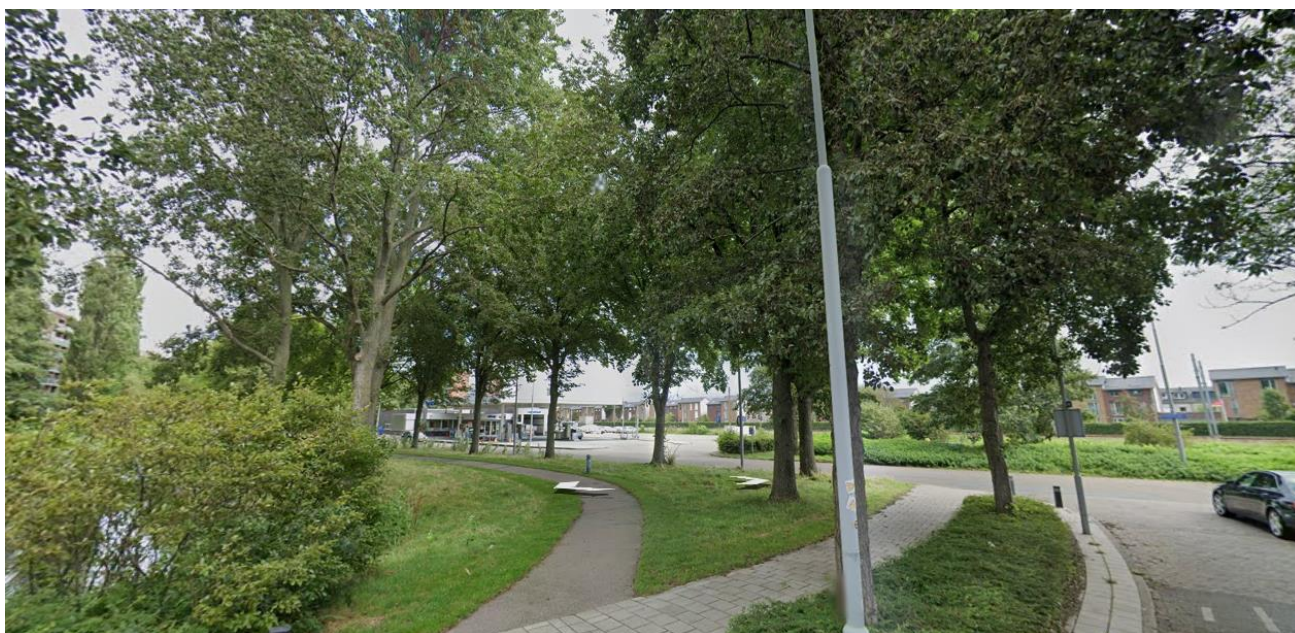
OMGEVING KASTEEL ASSUMBURG

Slot Assumburg is een kasteel in het zuidoosten van Heemskerk. Het dateert waarschijnlijk oorspronkelijk uit de 13e eeuw, maar werd in 1546 verbouwd, en is genoemd naar de buurtschap Assum, gelegen tussen Heemskerk en Uitgeest. In de omgeving van het kasteel ligt veel groen. Het meest opvallende is de Kasteeltuin Assumburg, welke zich achter het slot bevindt. Het bevat een door haagbeuken omlijst formeel gedeelte met een flinke hof- of spiegelvijver. De afschermende haag vernauwt zich in zuidelijke richting en eindigt in een venster, welke uitzicht geeft op een verzameling (wal)noten. Naast het formele gedeelte bevat de kasteeltuin ook een fruitboomgaard, een rozentuin en een groente –en kruidentuin. De fruitboomgaard bevat 150 hoogstam fruitbomen, voornamelijk appels en peren. De oude fruitsoorten zijn allemaal voor 1850 beschreven. De kasteeltuin is omsloten als een lijst om een schilderij door een laan van zomerlinden. Rond het slot en in de tuinen er omheen komen enkele beschermde diersoorten voor. Zo gebruikt een groep van minimaal zes Ransuilen een parkgedeelte naast het slot als slaapplek en zijn meerdere keren (jonge) Ransuilen in het gebied waargenomen. Andere vogelsoorten met een beschermd nest die zijn waargenomen in het gebied zijn de Slechtvalk en Havik. Verder komen er verschillende soorten vleermuizen rond het kasteel voor, waaronder de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en (voorheen) de Gewone grootoorvleermuis. De vleermuizen gebruiken de lijnvormige elementen als bomenrijen en de brede watergangen als foerageergebied. Verder komen er ook zeldzame planten voor op het terrein. Enkele waargenomen soorten zijn de Lange ereprijs, Wilde kievitsbloem en Knikkende vogelmelk. Deze planten waren voorheen beschermd onder de Flora & Faunawet, maar sinds het invoeren van de Wet Natuurbescherming in 2017 is deze bescherming vervallen en geldt voor deze soorten alleen nog de Zorgplicht.

4.2 Beschrijving plangebied en ecotopen

Het stationsgebied van Heemskerk heeft geen stationsgebouw, maar is een treinhalte met perrons op de Kennemerlijn tussen Haarlem en Alkmaar. De perrons zijn bereikbaar met een slagboom over het spoor, er is geen onderdoorgang of overkluizing van het spoor ter hoogte van de treinhalte. De treinhalte mist ook een bushalte of andere OV-verbinding richting het centrum van Heemskerk. In het stationsgebied bevinden zich enkele bedrijven. Zo zit er een kapsalon en heeft de supermarkt Lidl een pand in het plangebied.

Langs het spoor in het zuidwesten van het plangebied ligt een groenstrook (Figuur 7). Deze functioneert vooral als honden-uitlaatplek maar ook als vleermuisfoerageergebied. Er is een watergang, struiken en veel (grote) bomen aanwezig. De grasperken worden kort gemaaid. In de directe omgeving van het stationsgebied liggen functionele watergangen in de vorm van sloten (Figuur 8).

Figuur 7: Aanzicht groenstrook aan de zuidwestelijke zijde van het stationsgebied, met station Heemskerk te zien op de achtergrond (Bron: Google Earth).

Figuur 8: Het stationsgebied gezien vanaf de noordoostelijke zijde (Bron: Google Earth).

4.3 Geplande werkzaamheden

De gemeente Heemskerk heeft het stationsgebied aangewezen als ontwikkellocatie. Heemskerk kent een grote woningbouwopgave en wil met de ontwikkeling van het stationsgebied vooral een bijdrage leveren aan het vergroten van haar woningvoorraad. De voornaamste geplande werkzaamheden betreffen dus het toevoegen van woningen aan het gebied. Het zou in de eerste plannen gaan om circa 300 woningen, verdeeld over 4 woontorens en 4 urban villa's (zie Figuur 9).

Andere plannen in het stationsgebied van Heemskerk zijn ten minste als volgt:

- Meer voorzieningen bij het treinstation, zoals extra fietsenstallingen, betere fietsroutes van en naar het station, betere verbindingen en bewegwijzering en goede "park & ride" faciliteiten.
- Het maken van een brug of tunnel voor oversteek van het spoor door voetgangers en fietsers.
- Het slopen van de gebouwen van de supermarkt, kapsalon en tankstation welke nu bij het station gevestigd zijn.
- Het dempen van een deel van de bestaande spoorloot voor het plaatsen van extra parkeerplaatsen in het stationsgebied.

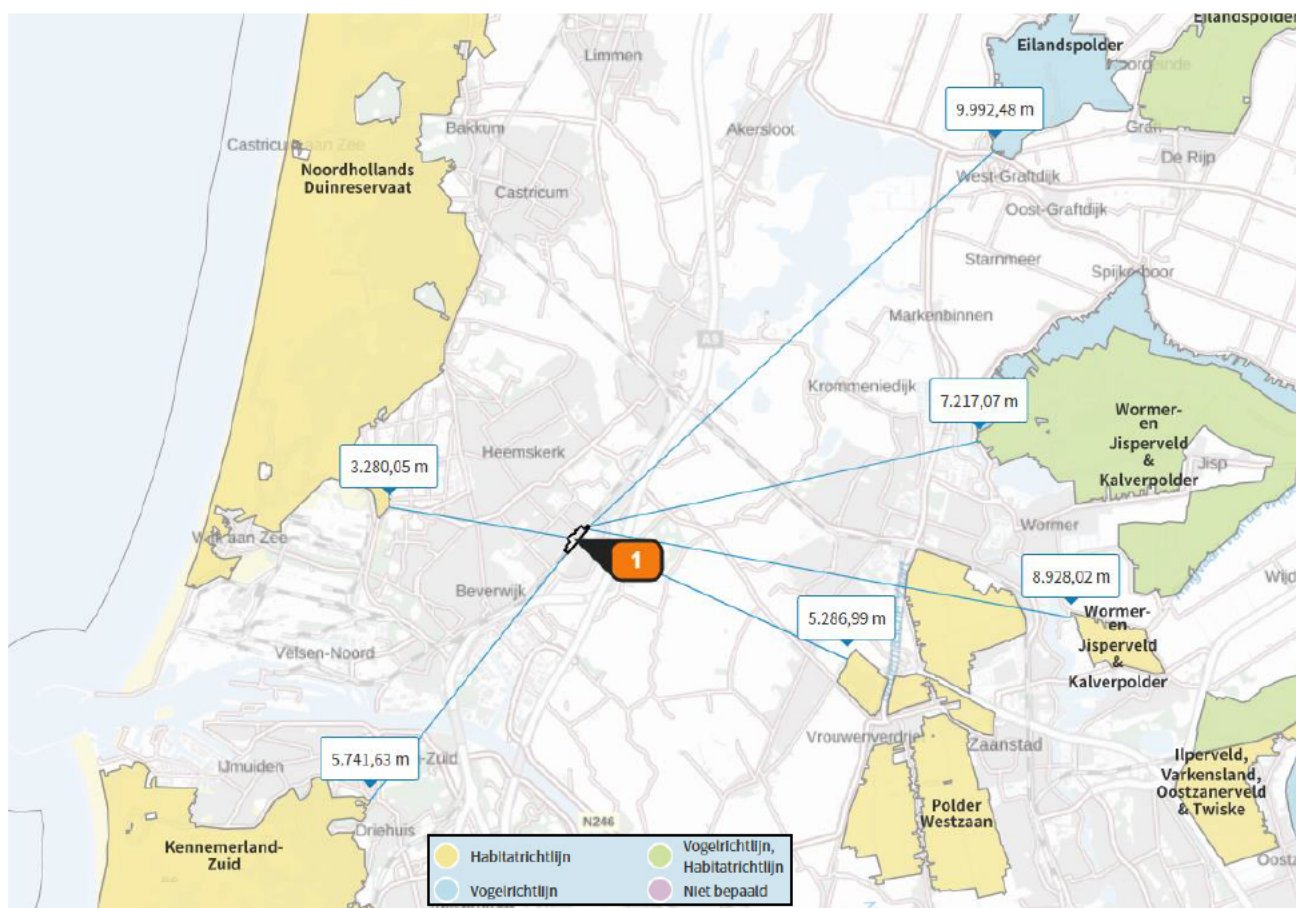
Figuur 9: Een ontwerpschets van hoe het gebied er over 10 jaar uit zou kunnen zien. Inclusief de plaatsing van nieuwe woonflats. (Bron: Gemeente Heemskerk).

5 BEOORDELING GEBIEDSBESCHERMING

5.1 Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze Natura 2000-gebieden worden bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit (soortenrijkdom) te behouden. De aanwezigheid van een Natura 2000-gebied heeft invloed op ruimtelijke ordening en gebruik door verkeer, landbouw en industrie. Zo mogen bouwprojecten of andere ruimtelijke ontwikkelingen in of nabij een Natura 2000-gebied niet te veel stikstof uitstoten en mag er bijvoorbeeld maar beperkte geluidshinder zijn, afhankelijk van de te beschermen flora- en faunasoorten.

Binnen een straal van 10 km van het plangebied liggen vijf Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Noordhollands Duinreservaat en ligt op circa 3.3 km afstand ten noordoosten van het plangebied. Dit Natura 2000-gebied is aangewezen als Habitatrichtlijngebied (Figuur 10). De overige omliggende Natura 2000-gebieden zijn Polder Westzaan (op circa 5.2 km afstand), Kennemerland-Zuid (op circa 5.7 km afstand) het Wormer- en Jisperveld en de Kalverpolder (op circa 7.2 km afstand) en de Eilandspolder (op circa 9.9 km afstand).

Figuur 10: Globale ligging planlocatie ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (Bron: Aerius-Calculator).

Het project wordt buiten de grenzen van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied uitgevoerd. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied en de omvang en aard van de geplande ingreep, is in de zogeheten uitvoeringsfase van het project geen sprake van mogelijke negatieve versturende effecten (geluid, trillingen, grondwater etc.) op de genoemde Natura 2000-gebieden. Omdat een negatief effect op Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten kan worden, is een vergunningsaanvraag voor gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming (artikel 2.7 Wnb) met betrekking tot Natura 2000-gebied daarom niet van toepassing.

5.1.1 Stikstofberekening m.b.v. AERIUS-Calculator

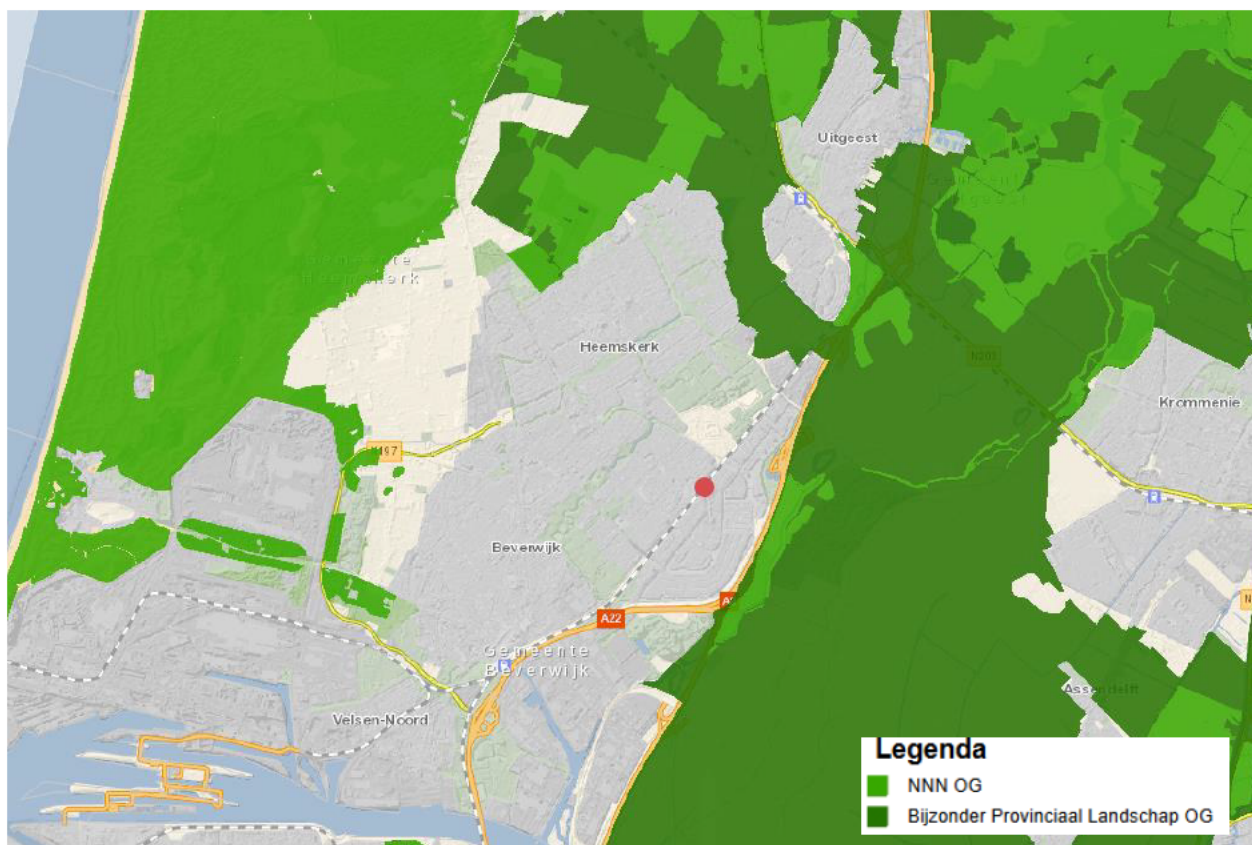
Voor deze OmgevingsScan is geen aparte stikstofberekening opgevraagd aangezien de basisinformatie hiervoor nog onvoldoende bekend is. De stikstofberekening zal in deze OmgevingsScan daarom verder buiten beschouwing gelaten worden. Wel zal t.z.t. voor de gebruiksfase van de nieuwe plannen een stikstofberekening uitgevoerd moeten worden.

5.2 Provinciaal Beschermd Landschap (BPL)

De landschappen die nu met de omgevingsverordening zijn beschermd, zijn - naast de natuurgebieden - de meest bijzondere landschappen van Noord-Holland oftewel het '*Bijzonder Provinciaal Landschap*' (BPL). De voormalige beschermingsregimes zoals Bufferzones, Aardkundig Monument maar ook het Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten van het BPL en liggen binnen de begrenzing van het BPL. Kernkwaliteiten binnen dit landschap mogen niet worden aangetast bijv. het leefgebied voor weidevogels of de openheid en de vergezichten in het landschap. Het gaat niet goed met de weidevogels, hun aantal is de afgelopen 50 jaar drastisch achteruitgegaan in Nederland. Sinds 1960 zijn de populaties van de belangrijkste soorten meer dan gehalveerd en hetzelfde geldt voor veel akkervogels en andere boerenlandvogels. Het gaat naar schatting om een totaal verlies van 3 tot 6 miljoen broedparen.

In Noord-Holland zijn 32 gebieden aangewezen als BPL. De dichtstbijzijnde Bijzonder Provinciaal Landschappen ten opzichte van het plangebied zijn: (4), Assendelft en omgeving op circa 800 meter afstand, (11), Noord-Kennemerland op circa 1.4 kilometer afstand en (2), Alkmaardermeer en omgeving op circa 1.7 kilometer afstand (Figuur 11).

Gekeken moet worden of de voorgenomen activiteiten aantasting van de kernkwaliteiten van het BPL zal bewerkstelligen. Het gaat bij de voorgenomen plannen om het ontwikkelen van woningen, een verkeersverbinding en een herontwikkeling van de stationspleinen. Omdat het plangebied buiten de begrenzing van het BPL ligt, is oppervlaktevermindering van Bijzonder Provinciaal Landschap niet aan de orde. Ook is er geen sprake van ruimtelijke ontwikkelingen in het open landschap, die leiden tot (verdere) verdichting of verrommeling. Evenmin geldt dat er voor weidevogels geen sprake is van nieuwe infrastructuur en activiteiten die geluid en onrust veroorzaken en de openheid van het landschap aantasten. De mogelijke verstoring van de voorgenomen ingreep valt buiten de verstoringszone van bestaande elementen zoals bestaande bebouwing, een treinspoor en de autosnelweg A9. Daarom is gezien de ligging en de aard van de voorgenomen plannen geen sprake van een mogelijk negatief effect op een BPL. Een ontheffingsaanvraag voor gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming (artikel 2.7 Wnb) met betrekking tot Bijzonder Provinciaal landschap, is daarom niet van toepassing.

Figuur 11. Globale ligging planlocatie (rode stip) ten opzichte van het dichtstbijzijnde NNN-gebied en BPL, met de daarin horende Weidevogelleefgebieden (Bron: GeoWeb Provincie Noord-Holland).

5.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, gericht op de wezenlijke kenmerken en waarden van natuur en landschap) heeft een eigen regime en vallen daarom buiten het BPL-regime. Het Natuurnetwerk Nederland ([NNN](#)) -voormalig EHS- is een landelijk netwerk van bestaande en nog te realiseren natuurgebieden. Het is bedoeld om de biodiversiteit in Nederland te behouden en zo mogelijk te verhogen. Het NNN omvat in Noord-Holland ca. 56.000 ha, waarvan ca 6.000 ha nog niet is gerealiseerd en nu veelal nog in agrarisch gebruik is.

Het provinciale ruimtelijke beleid voor het NNN stelt dat er geen nieuwe activiteiten in het NNN mogelijk gemaakt mogen worden, die per saldo leiden tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden ([WKW](#)) van het NNN of tot vermindering van het oppervlak van het NNN. Aantasting van de WKW is alleen niet toegestaan als sprake is van een significante aantasting. Het NNN in provincie Noord-Holland kent geen externe werking, waarmee negatieve effecten op een beschermd gebied bedoeld worden, veroorzaakt door projecten die buiten de grenzen van het betreffende gebied worden uitgevoerd. De provincie verwacht wel dat gemeenten zorgen voor een goede ruimtelijke ordening. Dit houdt in dat zij voorkomen dat naast elkaar gelegen bestemmingen elkaar teveel hinderen.

Het dichtstbijzijnde Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt op circa 800 meter afstand van het plangebied vandaan (Figuur 11). Het plangebied bevindt zich dus op redelijk korte afstand van de NNN. Directe aantasting (zoals oppervlakvermindering) is echter niet aan de orde. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling is geen sprake van een toename in verstoring door licht en geluid in het plangebied. Tussen

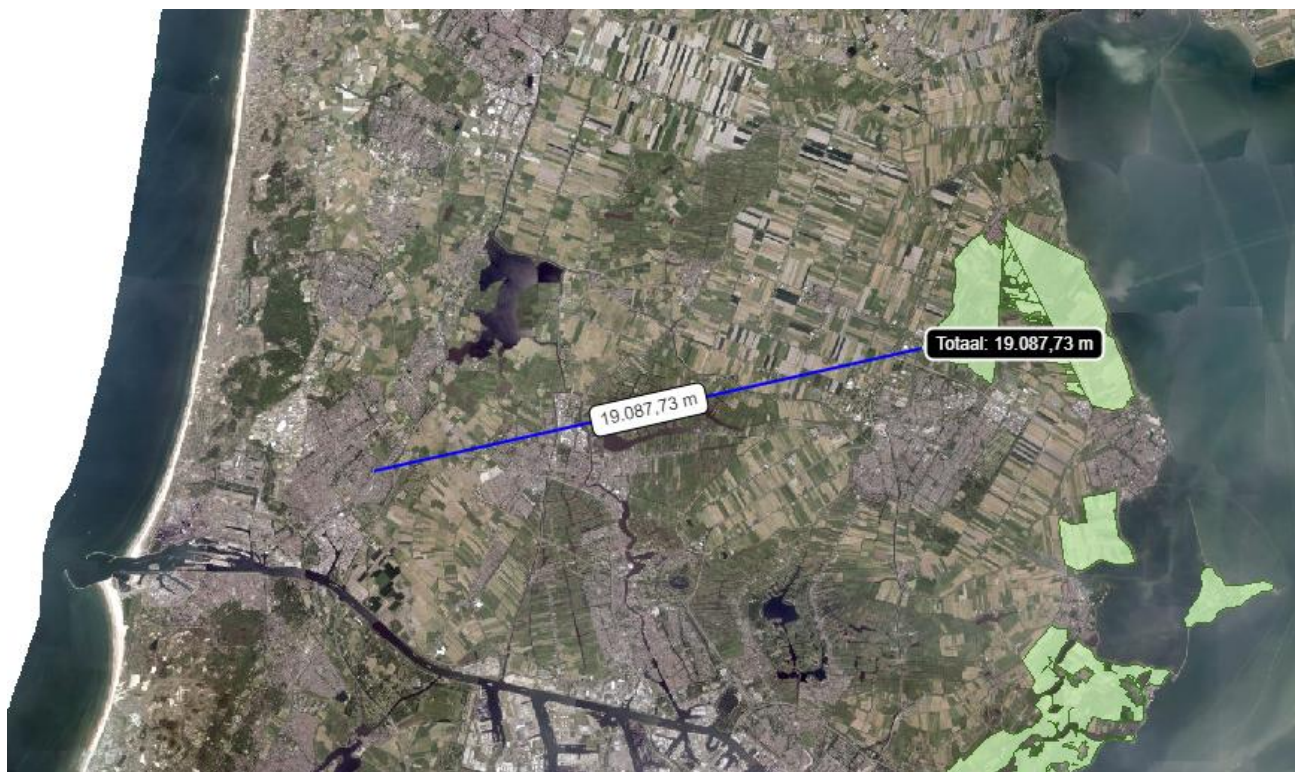
het NNN-gebied en het plangebied ligt de autosnelweg A9, die voor de nodige demping zorgt. De toename van uitstraling van verlichting en uitstoot van geluid afkomstig uit het plangebied, valt weg tegen de verstoring van de rondom gelegen objecten. De voorgenomen plannen leiden dan ook niet tot een (indirecte) aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen directe als indirecte belemmeringen.

De aard en omvang van de geplande activiteiten hebben, in combinatie met de afstand, geen aantasting van de functionaliteit van het NNN tot gevolg en negatieve effecten op dergelijke gebieden kunnen daarom met zekerheid op voorhand uitgesloten worden. Een vergunningsaanvraag voor gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming (artikel 2.7 Wnb) met betrekking tot NNN-gebied, is daarom niet van toepassing.

5.4 Ganzenfoerageergebied

Om de schade door overwinterende ganzen en smienten aan de landbouw te beperken, en tegelijkertijd de duurzame instandhouding van deze soorten te waarborgen heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) ca. 80.000 ha foerageergebied aangewezen voor Kolgans, Grauwe gans, Smient, Brandgans en Kleine rietgans. Deze foerageergebieden moeten zoveel mogelijk binnen het Nederlandse Natuurnetwerk (NNN) liggen. In de foerageergebieden moet zo weinig mogelijk verstoring zijn en voldoende voedsel voor de ganzen worden aangeboden. De Provincies begrenzen de foerageergebieden. In de begrensde gebieden zijn beperkingen vanuit de Wet natuurbescherming van kracht en zijn er subsidiemogelijkheden in het kader van de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN) van Programma Beheer (PB). Buiten de foerageergebieden kunnen de ganzen worden verjaagd en eventueel worden bejaagd. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben 2007 (GS, 2007) het (aangepaste) “*Begrenzingenplan Ganzenfoerageergebieden Noord-Holland*” vastgesteld. Er is toen in totaal 6.080 hectare begrensd in de Zeevang, Waterland-Oost en de Vechtstreek.

Het plangebied ligt op circa 19 km afstand van het dichtstbijzijnde Ganzenfoerageergebied (Figuur 12), waardoor elke mogelijke invloed op voorhand kan worden uitgesloten. Een vergunningsaanvraag voor gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming (artikel 2.7 Wnb) met betrekking tot Ganzenfoerageergebied is niet van toepassing.

Figuur 12: Dichtstbijzijnde ganzenfoeragegebieden (lichtgroene vlakken) t.o.v. het plangebied (Bron: GeoWeb Provincie Noord-Holland).

5.5 Gemeentelijk groenbeleid

Het Groenbeleidsplan 2019 beschrijft de visie en ambitie op het (openbare) groen in de gemeente Heemskerk voor de komende jaren. Groen in Heemskerk is essentieel voor een duurzame, gezonde en prettige omgeving. Daarom wordt door gemeente Heemskerk gezocht naar kansen voor extra vergroening. Als groen moet verdwijnen, dan wordt dit ergens anders gecompenseerd. Tevens wordt ruimte gegeven aan tijdelijke natuur. Met name pionierssoorten hebben hier baat bij. Door het begrazen met schapen worden de braakliggende terreinen natuurlijk beheerd. Dit komt de (tijdelijke) natuur ten goede. Tolhek is een voorbeeld waar ruimte wordt gegeven aan tijdelijke natuur.

Bij nieuwbouw, renovatie, projectontwikkeling of planvorming wordt aandacht gegeven aan het uitgangspunt natuurinclusief bouwen. In hoofdlijn zet de Gemeente Heemskerk in op:

1. Behouden van aanwezig groen.
2. Vergroenen van de buitenruimte, onder meer voor een klimaatbestendige gemeente.
3. Compenseren van groen dat verdwijnt.
4. Natuurinclusief bouwen
5. Inzetten op natuurvriendelijk beheren van het groen.
6. Vergroten groenbewustzijn en participatie vanuit de samenleving.
7. Verhogen biodiversiteit.

Gemeente Heemskerk heeft meerdere ambitie als het gaat om hun groenbeleid. Ten eerste zetten ze in op het openbaar groen dat van goede kwaliteit moet zijn en vakkundig en natuurvriendelijk beheerd moet worden. Daarnaast ambiëren ze dat het groen uitnodigt tot bewegen, ontspannen en ontmoeten. Daarvoor willen ze groen inzetten dat bijdraagt aan frisse schone lucht en zorgt voor rust en onthaasting. Tevens geeft gemeente Heemskerk biodiversiteit een plek in het openbaar groen door o.a. een natuurvriendelijke inrichting van oevers, de bescherming van wilde orchideeën in de gemeente (onder andere door een aangepast beheer), het langdurige monitoring van biodiversiteit, het stimuleren van natuurinclusief bouwen en bij plantkeuze en beheer van openbaar groen rekening te houden met wilde bijen en andere bestuivende insecten. Tot slot wil Heemskerk een klimaatbestendige gemeente zijn en zet groen ingerichte buitenruimte en bomen in.

Voor een goede borging van een ontwerp met aandacht voor de biodiversiteit is het essentieel dat in een zo vroeg mogelijk stadium een ecooloog gespecialiseerd in stedelijke natuur bij de planontwikkeling betrokken worden. Te vaak wordt dit vergeten en/of wordt pas over de natuur nagedacht in de afrondingsfase van het project. Hierdoor wordt vaak vele, goedkope, mogelijkheden gemist.

6 AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Specifieke bronnen worden niet vermeld maar zijn wel opgenomen in de literatuurlijst.

6.1 Vaatplanten

In Noord-Holland komen meerdere beschermde plantensoorten voor. Denk hierbij aan soorten zoals Liggende Raket, Drijvende Waterweegbree, Kruiwend moerasscherm, Groenknolorchis en Zomerschroeforchis. Deze groeien op heel specifieke plekken, wat dan ook de reden van hun beschermde status is. Het verspreidingsgebied van een groot deel van deze beschermde plantensoorten beperken zich veelal tot natuurgebieden. In de binnenduinstrand bijvoorbeeld komt Klein ereprijs voor. Deze soort groeit in graslanden waarin ook Duinriet, Schapenzuring en Zandzegge aanwezig zijn. Een beschermde soort zoals de Muurbloem is een soort van droge storingsmilieus alwaar ook Muursterretjes, Muurvaren en Muurleeuwenbek aangetroffen kunnen worden.

Uit de gemeente Heemskerk is het voorkomen van vier beschermde plantensoorten bekend: Bokkenorchis, Glad biggenkruid, Grote leeuwenklauw en Stofzaad. Groeiplaatsen van deze soorten zijn niet bekend binnen het stationsgebied (NDFD 2012-2022). Eveneens ontbreekt het aan geschikte standplaatsen voor deze soorten binnen het plangebied. Het verspreidingsgebied van een groot deel van deze beschermde plantensoorten zich veelal tot natuurgebieden. Gezien de aangetroffen terreingesteldheid en plantensoorten is het voorkomen van zwaarder beschermde plantensoorten in het plangebied uitgesloten. Binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek alleen algemene plantensoorten waargenomen. Rode-lijst soorten, zoals bijvoorbeeld de in Heemskerk voorkomende Oosterse morgenster en Hondsviooltje, komen niet voor binnen het plangebied.

Met het ingaan van de Wet natuurbescherming per januari 2017 is de lijst met beschermde vaatplanten sterk veranderd. De meeste orchideeënsoorten verloren hun beschermde status. De gemeente wil bij de uitvoering van haar maaibeheer rekening blijven houden met deze fraaie en veelal zeldzame soorten. Zo is er een orchideeëngroeiplaats in de oever van de Euratomsingel, nabij het station maar buiten het plangebied.

EFFECTEN & BEOORDELING

Gezien de aangetroffen terreingesteldheid en plantensoorten is het voorkomen van zwaarder beschermde plantensoorten in het plangebied op voorhand uitgesloten. Daarom zal negatief effect op beschermde flora niet tot stand komen. Ten aanzien van de flora zijn verdere stappen op het gebied van een ontheffingsaanvraag daarom niet noodzakelijk.

6.2 Vogels

6.2.1 Algemene broedvogels

Op basis van beschikbare bronnen (NDFF 2012-2022) is gebleken dat algemene broedvogels, zoals de Zwartkop, Merel, Roodborst, Vink en Halsbandparkiet in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens de inspectie zijn dergelijke algemene vogelsoorten dan ook waargenomen binnen het plangebied. Nesten van algemene broedvogels zijn tijdens veldbezoek ook waargenomen. Er zijn twee Eksternesten gevonden en ook op meerdere plaatsen bevonden zich hollen in dode boomstammen, waarschijnlijk gemaakt door Grote bonte spechten. Ook als deze hollen niet in gebruik zijn door spechten, hebben ze een grote ecologische waarde. Een aantal vogelsoorten maakt namelijk graag gebruik van dergelijke reeds aanwezige hollen. Denk hierbij aan Spreeuwen en meerdere soorten mezen. In het plangebied bevinden zich meerdere gedeelten groenstrook met (hoge) bomen, struikachtige planten en enige ruigtevegetatie. Deze bieden geschikt habitat voor algemene vogelsoorten en hun nesten.

Figuur 13: Spreeuwen maken graag gebruik van bestaande nestholen in bomen, bijvoorbeeld oude Specht-nesten.(Bron: Shutterstock).

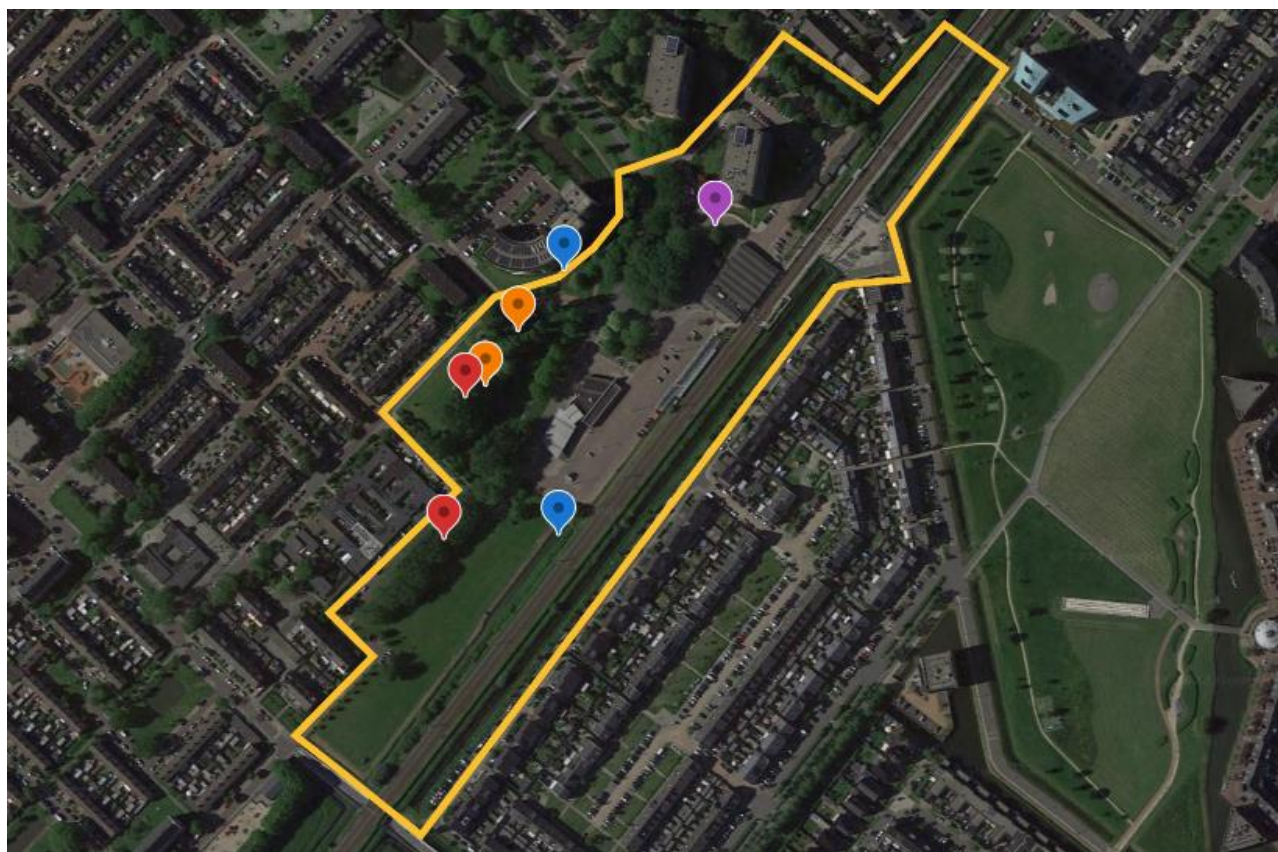
EFFECTEN & BEOORDELING

Door de aanwezigheid van geschikt broedgelegenheid in het plangebied, en de voorgenomen plannen waarin onder andere een deel van de bomen in het plangebied gekapt wordt, leiden deze ontwikkelingen tot verstoring van algemene broedvogels en schade of vernietiging van nesten van broedende vogels. Daarom zijn vervolgstappen met betrekking tot algemene broedvogels noodzakelijk. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt echter veelal geen aanvullend onderzoek gedaan of ontheffing verleend, omdat deze eenvoudig te voorkomen zijn door de geoogde werkzaamheden uit te voeren op moment dat er geen broedende vogels aanwezig zijn.

Voor het broedseizoen wordt wettelijk gezien geen standaardperiode vastgesteld omdat het broedseizoen verschilt per soort per jaar. Daarom is bij uitvoering van de werkzaamheden in de periode

februari tot en met augustus, wel nog van belang om na te gaan of nog bewoonde nesten van vroeg of laat in het seizoen broedende soorten aanwezig zijn binnen het plangebied, zoals de soms in februari al nestelende duiven of Eksters. Ook deze broedgevallen mogen niet verstoord worden. Met in acht neming van deze maatregel zijn ten aanzien van de algemene (broed)vogels geen verdere stappen op het gebied van een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden vastgesteld worden dat er geen vogels aan het broeden zijn, daar waar de werkzaamheden worden uitgevoerd. Dit geldt niet alleen bij het daadwerkelijk weghalen van beplanting maar ook al bijvoorbeeld bij het plaatsen van een bouwsteiger langs bebouwing of slopen van panden. Vogels die in naburige beplanting aan het broeden zijn, kunnen ook hierdoor in potentie verstoord worden. Daarom dient, wanneer in het broedseizoen moet worden gewerkt, vooraf te worden gecontroleerd op broedgevallen. Het werk mag alleen uitgevoerd worden zolang broedende vogels niet worden verstoord. Met in acht neming van deze maatregel zijn ten aanzien van de algemene (broed)vogels geen verdere stappen op het gebied van een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

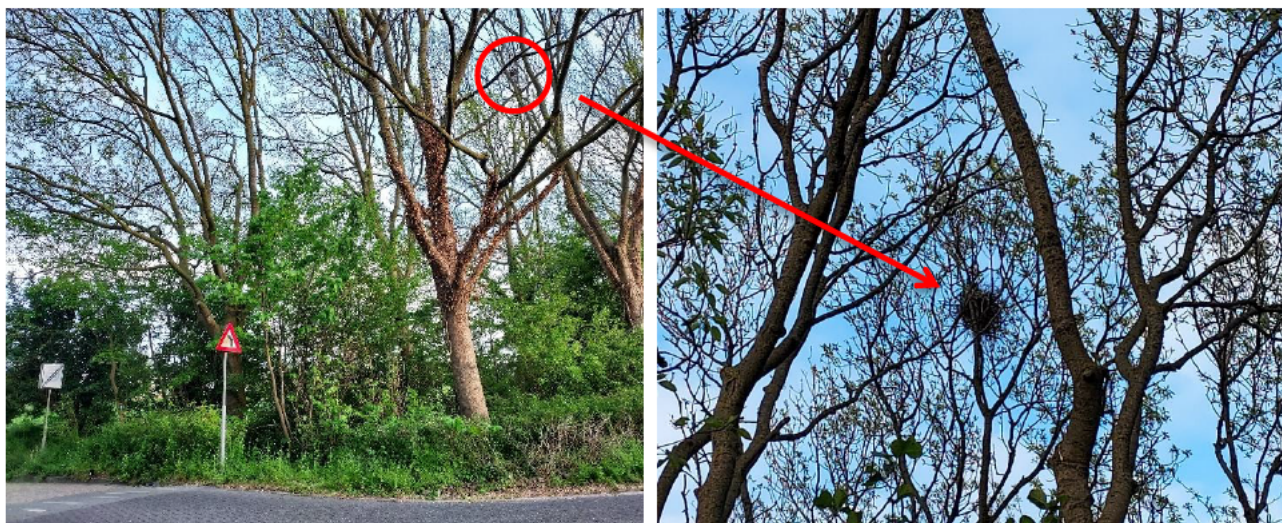

Figuur 14: Het plangebied (geel omkaderd) en de daarbinnen aangetroffen (mogelijke) nestplaatsen van algemene vogelsoorten; Eksternesten (rood), hollen Grote bonte specht (oranje), Meerkoetnest (blauw) en een boom met holte (paars).

6.2.2 Vogels met jaarrond beschermd nest

Voor sommige vogels geldt dat ook buiten het broedseizoen hun nesten nog van een beschermde status genieten. Dit zijn vogels met jaarrond beschermde nesten. Jaarrond beschermde nesten bevinden zich veelal in hoge bomen, bomen met holten of in (oudere) gebouwen. Binnen het stedelijke gebied en in de nabije omgeving van het stationsgebied van Heemskerk zijn waarnemingen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals de Huismus, Spreeuw, Gierzwaluw, Ransuil, Ooievaar, Buizerd, Havik, Sperwer, Boomvalk, Slechtvalk, Zwarte wouw en Grote gele kwikstaart (NDFF 2012-2022).

Een deel van deze vogels zijn boombewonende soorten. Jaarrond beschermde roofvogels, zoals de Buizerd, Boomvalk en Sperwer, nestelen vaak in de top van hoge bomen en maken soms ook gebruik van Kraaien- of Eksternesten. Ransuilen maken zelf geen nest, maar broeden in ook Kraaien- of Eksternesten of een oud roofvogelnest. Maar ook holle bomen en nestkasten worden gebruikt. In het plangebied zijn 2 eksternesten aangetroffen (Figuur 15); een hiervan was met zekerheid bezet door Eksters, de ander werd ten tijde van het veldbezoek niet bezocht door Eksters en is mogelijk onbezet. Mochten de werkzaamheden lijden tot het kappen van deze bomen, dan moet er vooraf nagegaan worden of deze in gebruik zijn genomen door jaarrond beschermde roofvogels. Van de Buizerd, Boomvalk en Sperwer zijn geen broedgevallen in de wijde omgeving van het plangebied bekend. Ook waarnemingen van overvliegende exemplaren van deze soorten zijn weinig gedaan. De enige soort die wel bekend is als broedvogel in de nabije omgeving van het plangebied, is de Ransuil.

Figuur 15: een van de binnen het plangebied waargenomen eksternesten.

Op zo'n 450 meter afstand ten noordwesten van het plangebied zijn in 2016 zes roepende juveniele Ransuilen waargenomen. Een stuk dichterbij, op een afstand van circa 200 meter, is een overvliegende Ransuil gezien (Figuur 16).

Figuur 16: Het plangebied (rood omkaderd) met waarnemingen van Ransuilen (blauwe punten) in de buurt.

Het overige deel van de vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (zoals Gierzwaluw, Spreeuw en Huismus) broeden in of op menselijk bebouwing, zoals huizen, schuren, boerderijen, kerken etc. maar ook speciaal gemaakte nestkasten. Slechtvalken bouwen zelf geen nest maar broeden op richel, in een nis, een nestkast of oud kraaiennest. Aan de rand van het plangebied, in de woontoren aan de Begijnenweide, is een waarneming geweest van een Slechtvalk met prooi bovenop het gebouw. Er is echter geen sprake van een broedgeval van Slechtvalken bovenop dit gebouw.

De Huismus heeft een sterke binding met mensen en komt tot broeden in of tegen gebouwen in dorpen en steden, in en bij boerderijen, maneges, kinderboerderijen en andere vormen van bebouwing in het landelijk gebied. Plekken waar menselijke bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hogere dichtheden Huismussen, dan wanneer er geen groen aanwezig is. Hierbij valt te denken aan ruim opgezette wijken met parkjes en tuinen en in dorpen met veel groen en met landbouwgronden in de nabijheid. Nesten van Huismussen zijn in de regel te vinden onder dakpannen of in gaten en kieren van een gebouw. Binnen het plangebied staan meerdere gebouwen, maar deze zijn omringd door verharde bodem zonder struikachtige begroeiing. Ze zijn daarom niet geschikt als broedgelegenheid voor Huismussen. Tijdens het veldbezoek zijn geen mussen gezien en ook zijn weinig waarnemingen van Huismussen binnen het plangebied bekend. Slechts sporadisch zijn een paar Huismussen, foeragerend, gezien op het parkeerterrein (NDFF 2012-2022). Het kan daarom op voorhand uit worden gesloten dat er binnen het plangebied sprake is van broedende Huismussen.

Categorie 5-soorten

Voor enkele soorten van 'categorie 5' achten wij dat er sprake is van zwaarwegende feiten/omstandigheden om jaarrond bescherming te rechtvaardigen. Het gaat hierbij voornamelijk om categorie 5-soorten waarbij sprake is van een provinciale negatieve [broedvogeltrend](#) en:

1. welke afhankelijk zijn van nestplaatsen in gebouwen of;
2. waar het kritische koloniebroeders betreft, die hoge eisen stellen aan hun nestlocatie en waarvoor geen direct geschikte alternatieven beschikbaar zijn gelijk in aard, omvang en kwaliteit.

Voor Noord-Holland geldt dit onder meer voor de Spreeuw, Huiszwaluw en Boerenzwaluw. Beide zwaluwsoorten worden echter niet verwacht binnen het plangebied, gezien de afwezigheid van geschikt habitat. Spreeuwen kunnen naast in gebouwen ook in boomholten broeden. Daarom kan het voorkomen van kwetsbare 'categorie 5-soorten' binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

EFFECTEN & BEOORDELING

Gezien het voorkomen van geschikt broedhabitat, is het plangebied geschikt voor de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de volgende vogelsoorten: Ransuil en Spreeuw. Met de voorgenomen ingreep zal mogelijk verstoring en/of aantasting van broedsel van jaarrond beschermde vogelnesten plaatsvinden. De werkzaamheden brengen daarom een negatief effect teweeg op jaarrond beschermde nesten. Het uitvoeren van een aanvullend soortenonderzoek naar het voorkomen van dergelijke soorten is daarom noodzakelijk. Het nemen van vervolgstappen op het gebied van een ontheffingsaanvraag ten aanzien van vogels met jaarrond beschermde nesten is zodoende wel van toepassing.

Figuur 17. De Sperwer is een kleine roofvogel die vaak binnen de bebouwde kom en in tuinen waargenomen kan worden.

6.3 Grondgebonden zoogdieren

6.3.1 Juridisch zwaarder beschermde zoogdieren

In de omgeving van Heemskerk zijn wat betreft zwaardere beschermde zoogdieren (niet zijnde vleermuizen) waarnemingen van kleine marterachtigen (zoals Wezel, Hermelijn, Boomarter, Bunzing, en recent enkele waarnemingen van de Steenarter) bekend. Een enkele keer is er een vangst geweest van Noordse woelmuizen (oost van de A9). Verder zijn waarnemingen bekend van de Waterspitsmuis, Damhert en Eekhoorn (NDFF 2012-2022).

De kleinere soorten van marterachtigen, zoals Hermelijn en Wezel, maken als verblijfplaats gebruik van ondergrondse holen. Evenals de Bunzing, echter zijn deze gangenstelsel van forser formaat en bevindt deze soort zich dan ook vaak in konijnen-, vossen- of dassenburchten. Kleine marters stellen over het algemeen specifieke eisen aan hun leefgebied zoals grote hoeveelheid aan dekkende vegetatie (hoog grasland of hagen etc.) en aanwezigheid van geschikt foerageerplekken. Ook stellen ze veel menselijke verstoring niet op prijs en hebben ze een voorkeur voor een gebied met veel groen (dit is zelfs noodzakelijk) en relatief weinig bebouwing. Daarom zijn kleinschalige en structuurrijke landschappen zijn bij uitstek geschikt, waarbij afwisseling in gesloten en halfopen landschappen het meest gunstig zijn. Bos is bij uitstek het biotoop van de boomarter. Boomarters maken hun nest in konijnenholen, kraaiennesten, eekhoornnesten of gewoon boven op takken of in boomholten. Vooral de vrouwtjes en hun jongen leven in holle bomen. Boomarter zijn bovendien zeer mensenschuw. Steenarter komen dicht bij mensen voor. Ze wonen, deels, in stenen gebouwen. Zo kiezen Steenarters vaak zolders, schuurtjes, stallen en tuinhuisjes uit om hun kroost op te voeden of de dag in door te brengen.

Noordse woelmuizen leeft in hoge vegetaties met vooral grasachtige planten. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen, leeft de soort veel in natte terreinen, zoals rietland, moeras, zeer extensief gebruikte weilanden, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen. Dit soort habitat ontbreekt in het plangebied. Van noordse woelmuis zijn 30 waarnemingen bekend uit 2017, allemaal uit een rietlandje gelegen tussen de A9 en de Defensieve gracht (bij de Genieweg). Het is niet uitgesloten dat de soort ook in andere rietlanden langs en nabij dit water aanwezig is. Het is echter op voorhand uit te sluiten dat het plangebied onderdeel vormt van het leefgebied of verblijfplaatsen herbergt van zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren. Tijdens het veldbezoek zijn dan ook geen potentiële verblijfplaatsen of sporen gevonden van zwaarder beschermde, grondgebonden zoogdieren.

Ook de overige beschermde soorten zijn niet aanwezig binnen en rond het stationsgebied. Er is geen dekking en onvoldoende rustig foerageergebied voor het Damhert. Het ontbreekt aan voedselbomen voor de Eekhoorn en aan helder water rijk aan grotere waterinsecten en een dekking van kruidenrijke oeverplanten voor de Waterspitsmuis.

EFFECTEN & BEOORDELING

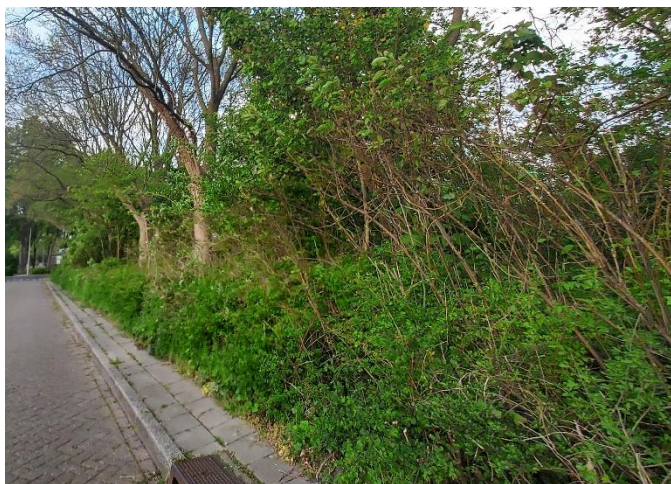
Vaste verblijfplaatsen of verlies van (essentieel) leefgebied van zwaarder beschermde, grondgebonden zoogdieren kunnen op voorhand worden uitgesloten, derhalve is er dus geen sprake van een negatief effect op deze soortgroep. Aanvullend soortenonderzoek naar het daadwerkelijk voorkomen is zodoende niet noodzakelijk, evenmin het nemen van vervolgstappen ten aanzien van zwaarder beschermde, grondgebonden zoogdieren.

Figuur 18: Door versnippering van leefgebied gaat het slecht met kleine marterachtigen als de Hermelijn.

6.3.2 Laag beschermde zoogdieren

In de nabije en ruime omgeving van het plangebied zijn via openbare bronnen waarnemingen bekend van laag beschermde zoogdieren zoals o.a. zoals o.a. Egel, Konijn, Haas en muissoorten zoals de Gewone bosmuis en Rosse woelmuis (NDFP 2012-2022). Deze soorten zijn o.a. gesteld op terreinen met dichte lage vegetatie, genoeg voedsel, geschikte grond voor een hol en dekking van bladerhopen en takken of verspreid liggende stenen. In de parkachtige omgeving ten noordwesten van het Euratomplein kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn van laag beschermde zoogdieren (Figuur 19). Maar vanwege de verstoringgevoelige ligging en beperkte omvang van deze omgeving zullen kleine, laag beschermde zoogdieren hier beperkt aanwezig zijn. Geschikt biotoop (zoals groen of onverharde grond) binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden is maar in zeer beperkte mate aanwezig.

Figuur 19: Stukken ruigte in de vorm van struikachtige begroeiing, zijn binnen het plangebied zeer beperkt aanwezig.

EFFECTEN & BEOORDELING

De ingreep zal niet leiden tot een negatief effect op het leefgebied van genoemde laag beschermde, grondgebonden zoogdieren. Deze soorten zijn tevens allemaal 'laag beschermd' en voor al deze genoemde soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wnb bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen in de provincie Noord-Holland. Dat houdt in dat voor deze soorten alleen de Zorgplicht geldt. Dit betekent dat zoveel mogelijk gedaan moet worden als mogelijk is om schade aan individuen te voorkomen. Bijvoorbeeld in de winter dient geen strooisellaag geschikt voor overwinterende Egels weggehaald worden voordat is vastgesteld dat de Egels hierin ontbreken. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van grondgebonden zoogdieren is dus niet aan de orde.

Figuur 20: De Egel staat samen met andere laag beschermde zoogdieren, zoals Vossen en Konijnen, op de vrijstellingslijst van Noord-Holland, waardoor enkel de Zorgplicht nog van toepassing is op deze soorten.

6.4 Vleermuizen

De functionele leefomgeving van vleermuizen bestaat uit de verblijfplaatsen inclusief de bijbehorende en essentiële vliegroutes en foerageergebieden. In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de huisbewonende Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Van de boombewonende Rosse vleermuis, Watervleermuis en Gewone grootoorvleermuis zijn waarnemingen in de buurt van het plangebied Bekend. Ook de Ruige dwergvleermuis, die zowel in gebouwen als bomen aangetroffen kan worden, komt in de omgeving voor (NDFF 2012-2022).

6.4.1 Verblijfplaatsen

De aanwezigheid van boombewonende vleermuizen binnen het plangebied is niet uit te sluiten. Er staat binnen het plangebied tenminste één boom met daarin een (vrij grote) hule waar vleermuizen in zouden kunnen verblijven (Figuur 22). Mocht deze boom gekapt moeten worden volgens de geplande werkzaamheden, dan moet eerst uitgesloten worden dat hier vleermuizen in verblijven.

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen kunnen tevens ook niet uitgesloten worden. Binnen het plangebied zijn meerdere gebouwen aanwezig die in eerste instantie geschikt lijken voor vleermuizen. Zo bevatten de gebouwen aan het Euratomplein (met daarin een tankstation, laadstation en PostNL-punt) rondom een dakrand met daaronder een ruimte die voldoende groot is voor vleermuizen om zich in te vestigen. Ook hebben de gebouwen rondom open stootvoegen (Figuur 21). Het gebouw, aan de kant van de ingang van de Lidl, heeft een vrij groot gat in het dak, waardoor er een ingang bestaat waar vleermuizen eventueel in- en uit zouden kunnen vliegen (Figuur 23).

Tijdens nachtelijk veldwerk gericht op het vinden van verblijfplaatsen van vleermuizen, zijn enkel in de flat aan de Lessestraat (net buiten het plangebied) verschillende zomerverblijven gevonden van solitaire vleermuizen. In de flats aan het Euratomplein bevinden zich meerdere verblijfplaatsen. Zo is aangetoond dat in de gevel van het flatgebouw 'De Hooge Weijt' 3 paarverblijfsfuncties, 1 winterverblijfsfunctie en 2 zomerverblijfsfuncties aanwezig zijn en in het flatgebouw 'De Spaer Weijt' zijn 2 zomerverblijfsfuncties en 1 paarverblijfsfunctie aangetroffen (Figuur 1). Sommige van deze verblijfplaatsen bevatte meerdere exemplaren van de Gewone dwergvleermuis en worden ook voor meerdere functies gebruikt. Het gaat in totaal om zes verschillende verblijfplaatsen. Het is dus vooraf niet uit te sluiten dat er meerdere verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied.

6.4.2 Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

Het plangebied kan deels functioneren als (essentieel) foerageergebied voor vleermuizen, wegens de aanwezigheid van een parkachtige omgeving met een waterlichaam en lijnvormige structuren als de spoorlijn met bijbehorende spoorsloten, bomenrijen en hoge woontorens. Binnen het plangebied hebben de watergang en bomenrij langs de Euratomsingel de grootste potentie als essentiële vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen. Als vliegroute maken vleermuizen veelal gebruik van lijnvormige elementen. Met het uitvoeren van de geplande werkzaamheden (het dempen van een deel van de spoorsloten en het eventueel kappen van bomen in het parkachtige gebied) wordt de foerageerfunctie van het gebied mogelijk aangetast. Wanneer er een bomenrij zal worden gekapt, moet vooraf apart bepaald worden of deze bomen onderdeel zijn van een essentiële vliegroute.

Figuur 21: Open stootvoegen en dakranden met genoeg ruimte voor vleermuizen.

Figuur 22: Voor de ingang van het stationsgebouw/ de supermarkt (Lidl) staat een Kastanjeboom met holte (rood omcirkeld).

Figuur 23: Gat in het dak van de Lidl (stationsgebouw).

EFFECTEN & BEOORDELING

Met de uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingen is mogelijk sprake van een negatief effect op (essentiële) foerageergebieden en/of (essentiële) vliegroutes. Wanneer er gebouwen gesloopt of aangepast gaan worden, is niet op voorhand uit te sluiten dat met de voorgenomen ingreep een negatief effect zal plaatsvinden op vaste rust- en verblijfplaatsen.

Bij het kappen van bomenrijen waarbij een gat in een lijnvormig element ontstaat van minimaal 20 meter, kan dit een negatief effect hebben op de potentieel aanwezige vliegroute.

Bij sloop of aanpassing van gebouwen is het uitvoeren van aanvullend soortenonderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen nodig. Bij de kap van een bomenrij is een aanvullend soortenonderzoek naar de aanwezigheid van essentieel foerageergebied noodzakelijk om het daadwerkelijke effect vast te stellen. Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is vooralsnog niet noodzakelijk.

Figuur 24. De in spouwmuur wonende Gewone dwergvleermuis is zeer algemeen.

6.5 Reptielen

In het nabijgelegen Natura-2000 gebied Noordhollands Duinreservaat leven Zand- of Duinhagedissen. Andere soorten ontbreken binnen Heemskerk. Daarnaast is één waarneming bekend van de Hazelworm (NDFF 2012-2022). Tijdens het velbezoek van het stationsgebied zijn er geen beschermde reptielen gezien. Deze worden ook niet verwacht in het plangebied vanwege de afwezigheid van geschikt habitat. Zandhagedissen zijn in Nederland sterk gebonden aan duin- en heidegebieden met een open zandvegetatie en verspreide vegetatie. Dit habitat is binnen het plangebied evenals de nabije omgeving niet aanwezig.

EFFECTEN & BEOORDELING

Op basis van aangetroffen biotoop kunnen beschermde reptielen in het plangebied uitgesloten worden. Derhalve is uitvoeren van aanvullend soortonderzoek niet noodzakelijk. Het nemen van vervolgstappen van op het gebied van een ontheffingsaanvraag ten aanzien van reptielen is zodoende niet aan de orde.

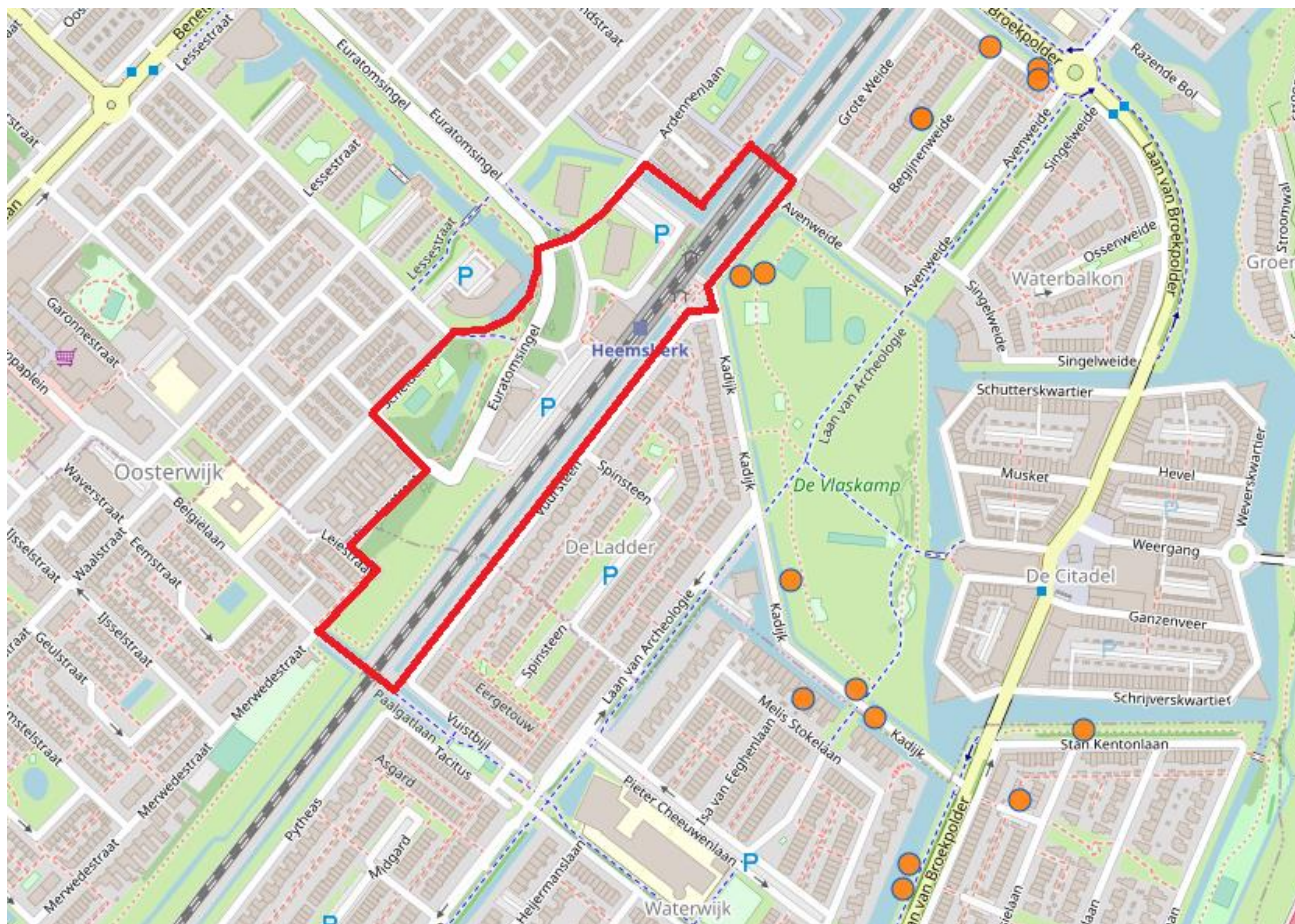
6.6 Amfibieën

In de nabije omgeving van het plangebied zijn op basis van verspreidingsgegevens geen waarnemingen bekend van beschermde amfibieën zoals de Rugstreeppad en Poelkikker (NDFF 2012-2022). De Poelkikker wordt binnen Heemskerk uitsluitend in duinpoelen aangetroffen en de Rugstreeppad vooral in het buitengebied zoals Heemskerkerduin en Heemskerker Norodbroekpolder.

Nabij het plangebied zijn alleen waarnemingen van meer algemene soorten amfibieën zoals de Gewone pad, Kleine watersalamander en Meerkikker bekend. Binnen het plangebied bevinden zich spoor sloten, waarvan een deel gedempt gaat worden. Bij de spoor sloot aan de oostelijke zijde van het station werden tijdens veldbezoek meerdere roepende groene kikker spec. Gehoord (waarschijnlijk Bastaardkikker). Aan de noordwestelijke kant, in de parkachtige omgeving binnen het plangebied, bevindt zich echter een vijver waar rondom wel verschillende mogelijke habitats te vinden zijn. Het voorkomen van zwaarder beschermde amfibieën binnen het plangebied kan vooraf worden uitgesloten.

EFFECTEN & BEOORDELING

Wegens het op voorhand kunnen uitsluiten van het voorkomen van zwaarder beschermde amfibieën binnen het plangebied, zal bij de uitvoering van de werkzaamheden geen negatief effect optreden op het leefgebied van dergelijke soorten. Het nemen van vervolgstappen, zoals aanvullend soortonderzoek of aanvraag tot ontheffing ten aanzien van amfibieën, is daarom ook niet aan de orde. Wel moet bij het aantasten van (mogelijk) leefgebied van algemeen voorkomende amfibieën, zoals het dempen van sloten of vijvers, rekening gehouden worden met de Zorgplicht.

Figuur 25: Het plangebied (rood omkaderd) en bevestigde waarnemingen van amfibieën (oranje stippen) nabij het plangebied. (Bron: waarneming.nl).

Figuur 26. Tijdens veldbezoek kon een groep roepende Groene kikkers gehoord worden vanuit een van de spoorsloten.

6.7 Vissen

Omdat er plannen zijn om een gedeelte van de spoorsloten te dempen, moet er gekeken worden naar de effecten op beschermde soorten vissen. In de nabije omgeving van het plangebied zijn op basis van verspreidingsgegevens geen waarnemingen bekend van beschermde zoetwatervissen (NDFF 2012-2022). De overige beschermde vissoorten in Nederland vinden in Heemskerk en omgeving geen geschikt habitat. Het zijn namelijk vooral zoutwatervissen of soorten van rivieren of snelstromende beken. Er is een kans dat in de spoorsloten en/of nabije kleine waterlichamen de Kleine modderkruiper of Bittervoorn voorkomen. Maar hoewel deze soorten ten tijde van de Flora en Faunawet (tot januari 2017) wel beschermd waren, genieten ze nu alleen nog een bescherming onder de Zorgplicht.

EFFECTEN & BEOORDELING

Wegens gebrek van biotoop en voorkomen, zal bij de uitvoering van de ingreep geen sprake zijn van negatieve effecten op beschermde vissoorten. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van beschermde vissoorten is zodoende niet aan de orde. Wel moet er in verband met mogelijk voorkomen van vissen in de watergangen, altijd rekening gehouden worden met de zorgplicht.

6.8 Overige soorten

Er zijn geen recente waarnemingen bekend van beschermde soorten libellen, dagvlinders en weekdieren binnen het plangebied (NDFF 2012-2022). Het is mogelijk dat binnen Heemskerk Platte schijfhoren aanwezig is in sloten met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Vlindersoorten zoals Bruine eikenpage, Duinparelmoervlinder, Grote parelmoervlinder en Kommavlinder worden uitsluitend (voortplantend) in de duinen aangetroffen. Ook de Gevlekte witsnuitlibel komt uitsluitend in de duinen voor en niet nabij het station. Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten op de planlocatie. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; het plangebied voldoet hier niet aan. Bijvoorbeeld de in de omgeving voorkomende Nauwe korfslak leeft in vochtige duinbosjes en moerasbassen. De vegetatie binnen het plangebied is daarmee niet vergelijkbaar.

EFFECTEN & BEOORDELING

De aanwezigheid van beschermde overige soorten wordt uitgesloten in het plangebied en vervolgstappen met betrekking tot het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming voor 'overige soorten' zijn niet nodig.

7 CONCLUSIE EN AANBEVELING

Op basis van deze QuickScan Flora en Fauna is beoordeeld of er procedurele gevolgen zijn betreffende de (natuur)wetgeving.

7.1 Gebiedsbescherming

De voorgenomen ingreep heeft geen invloed op Natura 2000-gebieden of gebieden behorende tot het Natuur Netwerk Nederland, Bijzonder Provinciaal Landschap of Ganzenfoerageergebied. Wel dient voor de gebruiksfase van het vernieuwde stationsgebied berekend te worden of in deze fase een verhoogde stikstofdepositie plaatsvindt op stikstofgevoelige habitats van omliggende Natura 2000-gebieden

Dit houdt in dat vooralsnog GEEN aanvraag vergunning Wet natuurbescherming voor het onderdeel 'gebieden' nodig is.

Tabel 2: Overzicht effecten van de geplande werkzaamheden op beschermde gebieden en noodzaak ontheffingsaanvraag of specifieke maatregelen/vervolgstappen.

Gebied	Effecten	Noodzaak ontheffing / maatregel/vervolgstap
NNN	Geen	-
Natura 2000	Geen	Uitvoeren stikstofberekening met AERIUS Calculator voor de gebruiksfase van het plangebied.
Bijzonder Provinciaal Landschap	Geen	-
Ganzenfoerageergebied	Geen	-

7.2 Soortbescherming

Uit de QuickScan Flora en Fauna is vastgesteld dat er geen zwaarder beschermde planten- of diersoorten voorkomen, anders dan:

- Algemene broedvogels zoals Ekster, Kauw, Meerkoet en Merel.
- Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals Spreeuw en Ransuil.
- Vleermuizen zoals Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger.

In Tabel 3 wordt duidelijk voor welke soorten vervolgstappen nodig zijn.

Tabel 3: Overzicht (mogelijk) aanwezige beschermde soorten, effecten van de geplande werkzaamheden en noodzaak ontheffingsaanvraag of specifieke maatregelen.

Soortgroep	Soort (en)	Effecten	Overtreding verbodsbepaling	Noodzaak ontheffing / benodigd maatregel
Algemene broedvogels ²	O.a. Kauw, Ekster, Meerkoet en Merel	Vernielen nesten	Vogelrichtlijn, Conventie Bonn.	Nee / werk op moment dat er geen broedende vogels aanwezig zijn.
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Ransuil, Spreeuw	Verstoren van broedgevallen in omgeving, vernielen nesten	Vogelrichtlijn, Conventie Bonn.	Ja / gericht onderzoek naar locaties / gebruik nesten. Eventueel gevolgd door een ontheffingsaanvraag.
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis	Verstoren van foerageergebied en/of vaste rust- en verblijfplaatsen	Habitatrichtlijn	Ja / aanvullend onderzoek indien bomen gekapt worden en panden gesloopt.

² Indien buiten het broedseizoen wordt gewerkt is voor algemene broedvogels ontheffing Wet natuurbescherming niet noodzakelijk. Indien binnen het broedseizoen wordt gewerkt dient vooraf vastgesteld worden dat er geen vogels aan het broeden zijn binnen de verstoringafstand van de voorgenomen werkzaamheden.

7.3 Overige aanbevelingen

ZORGPLICHT

Voor alle in het plangebied aanwezige soorten, dus ook de algemene soorten, geldt de Zorgplicht. Dit houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel;
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of;
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt

Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde en/of onbeschermde flora en fauna dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige. Werkzaamheden dienen daarom altijd met enige voorzichtigheid te worden uitgevoerd. Dit houdt o.a. in:

- Wanneer aanwezige vegetatie of bodemmateriaal in het werkgebied wordt verwijderd, kan dit het best gefaseerd worden aangepakt, om bodembewonende dieren en andere dieren in de ondergroei de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten. Laat dus enkele dagen zitten tussen het rooien van beplanting en grondwerkzaamheden, zodat muizen en andere dieren in de gelegenheid zijn om het terrein te verlaten. Bij het aantreffen van dergelijke soorten verplaatst ze naar een vergelijkbare locatie in de directe omgeving.
- Voor werkzaamheden in watergangen, bijv. dempen van een vijver, dienen daarin levende dieren te worden verplaatst naar een vergelijkbare omgeving. Het dempen kan niet plaats vinden op moment dat er ijsvorming is, vissen en/of amfibieën in winterslaap zijn (november t/m maart) of kikkerdril aanwezig (april/mei). Deze handelingen kunnen zonder ontheffing van de Wet natuurbescherming plaats vinden mits uitgevoerd of begeleid door een erkend ecooloog.
- Als het verwijderen van beplanting ook deel uitmaken van de werkzaamheden, kan dit alleen uitgevoerd worden als voor de aanvang door een ter zake deskundig is vastgesteld dat er geen broedende vogels is de beplanting aanwezig zijn. Een andere mogelijkheid is om de werkzaamheden op te starten/uit te voeren buiten het broedseizoen (indicatief de periode medio maart t/m medio juli). Let op dat ik vroeg in het jaar (februari), zoals Houtduif en Ekster, of laat in de zomer (augustus) nog vogels aan het broeden kunnen zijn. Daarom dient het gehele jaar, voorafgaand aan de werkzaamheden, vastgesteld worden dat er geen vogels aan het broeden zijn.

5 V'S ALS RICHTLIJN

Om meer rekening te houden met de natuur, is de leefomgeving ook heel belangrijk. Er kunnen bijvoorbeeld nog zoveel nestelplaatsen zijn voor mussen, als er niets te eten is blijven ze alsnog weg. Dus dat betekent niet alleen kijken naar de bouw, maar ook naar de hoeveelheid groen in de wijk. Ga altijd uit van de 5 V's: **V**erblijfplaatsen, **V**oedsel, **V**eiligheid, **V**erbinding en **V**ariatie. Diverse soorten planten en bloemen, een veilige verbinding tussen groene plekken in een wijk of stad en genoeg plekken om voedsel te vinden. Daarin kan de gemeente vaak ook een belangrijke rol spelen door ander groenbeheer.

BIODIVERSITEIT

Voor een goede borging van een ontwerp met aandacht voor de biodiversiteit is het essentieel dat in een zo vroeg mogelijk stadium een ecooloog gespecialiseerd in stedelijke natuur bij de planontwikkeling betrokken worden. Te vaak wordt dit vergeten en/of wordt pas over de natuur nagedacht in de afrondingsfase van het project. Hierdoor wordt vaak vele, goedkope, mogelijkheden gemist.

NATUURINCLUSIEVE INRICHTING

Richt de nieuwbouw in op een *natuurinclusieve* wijze. Dat wil zeggen: plaats nestkasten voor Huismussen, Gierzwaluwen en vleermuizen of integreer deze in de bouw door middel van inmetstelstenen. Voorbeelden daarvan zijn te vinden op <http://www.vivarapro.nl/inbouwstenen>. Op deze wijze 'ontsier' je de gevel niet met kasten die aan de buitenzijde hangen. Met deze maatregel vergroot je de biodiversiteit ter plaatse. Denk ook aan de omgeving rondom de woningen. Zorg voor voldoende bomen, struiken en bloemrijke vegetatie aanwezig is voor vlinders, zweefvliegen, bijen en andere nuttige insecten. Zorg voor de aanwezigheid van open zandige grond voor Huismussen om een zandbad te nemen en eventueel Rugstreeppadden om zich in te graven. Kijk of voor meer ideeën op: <https://www.bouwnatuurinclusief.nl>.

NATUURINCLUSIEF VOOR VLEERMUIZEN

Voor vleermuizen specifiek zijn er verschillende mogelijkheden bij nieuwbouw. Zo bestaan er inbouwstenen die makkelijk en goedkoop te integreren zijn tijdens een vroegtijdig stadium van de bouw van een nieuwe woning. Daarnaast is het mogelijk om opbouwdelen van gevels te laten functioneren als verblijfplaats. Bijvoorbeeld achter boeiborden en gevelbetimmering een spleetvormige ruimte laten die toegankelijk is voor vleermuizen. Ook is het mogelijk om in nieuwbouw vleermuizen toegang te geven tot de luchtpouw, de ruimte onder dakpannen of de loze ruimte in een schoorsteen.

Platte daken bieden veel ruimte om te laten begroeien. Vegetatiedaken, vooral die met 's nachts bloeiende bloemen, trekken nachtactieve insecten aan: voedsel voor vleermuizen. Ook groene gevels met zelfhechtende klimplanten (zoals klimop) of houtige gewassen langs een rek of leidraden zijn voor vrijwel alle muren geschikt en dragen bij aan het voedselaanbod.

OPENBARE VERLICHTING

De planlocatie dient tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten te worden en/of hierbij vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toe te passen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel). Tevens wordt geadviseerd de werkzaamheden die in de periode april-oktober vallen, tussen zonsopgang en zonsondergang uit te voeren (buiten schemerperiodes).

8 BRONNENLIJST

8.1 Literatuur

- Beer, R. de & B. van Schooten, 2011. *Beschermde natuurwaarden Heemskerk. Inventarisatie en beoordeling natuurwaarden in het kader van het opstellen van een gedragscode Flora- en faunawet*. G&G-rapport 2010-28. Van der Goes en Groot, Kwintsheul/Alkmaar.
- BIJ12 (2022). *Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2021*. Expertiseteam Stikstof en Natura 2000. Versie 3.0.
- Boddeke, P.H.N. (2019). *Beschermde soorten gemeente Heemskerk. Literatuurstudie in het kader van werken met de gedragscode voor bestendig beheer en onderhoud*. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Bouwens, S. (2017). *Handreiking kleine marterachtigen in relatie tot soortbescherming*. Provincie Noord-Brabant.
- CROW (2012). *Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie*. Eerste druk, 317.
- Gemeente Heemskerk. (2019). *Groenbeleidsplan Heemskerk 2019*.
- GS (2007). *Begrenzingsplan Ganzenfoerageergebieden Noord-Holland. (Begrenzings Programma Beheer)*. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland.
- Herder, J. (2010). *Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010*. RAVON – Landschap Noord-Holland
- Herder, J., Kranenbarg, J., Hoogeboom, D., Hamers, J., Dekker, K. (2012). *Atlas van de Noord-Hollandse vissen 1980-2012*. RAVON – Landschap Noord-Holland.
- Kapteyn, K. (1995). *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap.
- Keijsser, M. (2021). *Aanvullend natuuronderzoek; Vleermuisonderzoek complex 1112 Euratomplein, Heemskerk Inventarisatie en effectbeoordeling in kader van de Wet Natuurbescherming*. Rapport ER-21.73, Bureau Endemica B.V., Alkmaar.
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2012). *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte*. Den Haag.
- Provincie Noord-Holland. (2016). *Structuurvisie Noord-Holland 2040. Kwaliteit door veelzijdigheid*. Vastgesteld door PS, 21 juni 2010. Inclusief actualisatie september 2015, vastgesteld door PS, 1. Haarlem, Provincie Noord-Holland.
- Provincie Noord-Holland. (2018). *Omgevingsvisie NH2050 Balans tussen economische groei en leefbaarheid*. Haarlem, Provincie Noord-Holland.
- Provincie Noord-Holland. (2019). *Provinciale Ruimtelijke Verordening, maart 2019*. Haarlem, Provincie Noord-Holland.
- Provincie Noord-Holland. (2020). *Omgevingsverordening NH2020*.
- Provincie Noord-Holland. (2020). *Bijzonder Provinciaal Landschap 32 landschappen en kernkwaliteiten*. Provincie Noord-Holland.
- Riet, B. van, H. van der Goes, Th. Baas, C. van den Tempel, W. Menkveld & F. Visbeen. (2014). *Atlas van de Noord-Hollandse flora*. Landschap Noord-Holland.
- RIVM (2020). *AERIUS, rekeninstrument voor de leefomgeving; Emissieberekening mobiele werktuigen*. Factsheet 277-4416. Versie 2.
- RIVM (2019). *Methode inschatting depositie woningbouwprojecten*. 14 november 2019.
- RIVM (2018). *Ruimtelijke plannen -emissiefactoren*. AERIUS Factsheet

- Scharringa, C.J.G., W. Ruiterbeek & P.J. Zomerdijs. (2010). *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. SVN, Landschap Noord-Holland.
- Schiebel, D.R.R. (2021). *QuickScan Flora en fauna: Complex 1112 Euratomplein, Heemskerk. Bronnenonderzoek en beoordeling potentiële effecten in het kader van de Wet natuurbescherming*. Rapport ER-21.15, Bureau Endemica B.V., Alkmaar.
- Stadswerk (2020). *Gedragcode soortbescherming voor gemeenten*. In samenspraak met o.a. LVN en RVO.
- Witte, R.H., M. van Adrichem & M. Schillemans, 2019. *Vleermuizenmonitoring ten behoeve van project "De Slotvrouwe". 1: Inventarisaties en effectbeoordeling 2018*. Endemica-rapport ER-19.21. Bureau Endemica, Alkmaar, Zoogdiervereniging, Nijmegen.

8.2 Websites

<https://florafauanacheck.nl/>

<https://www.floravannederland.nl>

<https://www.vogelatlas.nl>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/vissen>

<https://stats.sovon.nl/stats/soort/10010/?prov=NH>

<https://bestanden.noord-holland.nl/internet/Onderwerpen/Natuur/nnn-wijzer/>

<https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=ganzenfoerageergebieden>

<https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=nbp>

<https://www.stadszaken.nl/ruimte/groen/1079/natuurinclusief-bouwen-met-deze-40-punten>

<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>

<https://noord-holland-extern.tercera-ro.nl/MapView/>

<https://noord-holland-extern.terceraro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO8002PRVNNNWKW2019-VG01>

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatormaatregelenappl.aspx?subj=soorten#maatregelen>

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorsoortenappl2016.aspx?subj=soorten>

https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Bijzonder_Provinciaal_Landschap

<https://bouwnatuurinclusief.nl/images/global/IB-VL-01-Inbouwsteen-Vleermuizen-90136-nc.pdf>

<https://bouwnatuurinclusief.nl/images/global/Factsheets-maatregelen-vleermuizen-NIEUWBOUW-digitaal.pdf>

9 BIJLAGEN

Bijlage I: Vrijgestelde soorten per provincie

Tabel 4: Overzicht opgenomen van de vrijgestelde soorten per provincie. x = vrijgestelde soort, (x1) = vrijgesteld in juli t/m september, (x2) = 15 aug t/m 15 okt, (x3) = maart–april en juli t/m november, (x4) = 15 aug t/m feb

Soort	Provincie»	FR	GR	DR	OV	GL	UT	NH	ZH	FL	ZE	NB	LI
Aardmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing		x	x	x			x		x				x
Dwergmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Eekhoorn													(x3)
Egel		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas		x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Hazelworm													(x1)
Hermelijn		x	x	x			x		x				x
Huisspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn		x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Levendbarende hagedis													(x2)
Meerkikker		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ondergrondse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Ree		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter		x											(x4)
Tweekleurige bosspitsmuis		x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel		x	x	x			x		x				x
Wild zwijn												x	
Woelrat		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x